

OBSAH

I.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	3
1.	NÁZOV	3
2.	IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	3
3.	SÍDLO.....	3
4.	MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA.	3
5.	MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE	3
II.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	4
1.	NÁZOV	4
2.	ÚČEL.....	4
3.	UŽÍVATEĽ	4
4.	CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	4
5.	UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	6
6.	PREHEADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	7
7.	TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
8.	STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA	7
9.	ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE.....	10
10.	CELKOVÉ NÁKLADY	10
11.	DOTKNUTÁ OBEC	10
12.	DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	10
13.	DOTKNUTÉ ORGÁNY	10
14.	POVOĽUJÚCI ORGÁN	10
15.	REZORTNÝ ORGÁN	10
16.	DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	10
17.	VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE	10
III.	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	11
1.	CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ.....	11
2.	KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA	17
3.	OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	17
4.	SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA	26
IV.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ.....	30
	PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE	30
1.	POŽIADAVKY NA VSTUPY	30
2.	ÚDAJE O VÝSTUPOCH.....	33
3.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMÝCH A NEPRIAMÝCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	41
4.	HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK.....	43
5.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA	44
6.	POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA.....	44
7.	PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE	47
8.	VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHĽADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO . PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ	47
9.	ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	47
10.	OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	47
11.	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA	49
12.	POSÚDENIE SÚĽADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠIMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI	49
13.	ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV	49

V.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU	50
1.	TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU	50
2.	VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY	50
3.	ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU	50
VI.	MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA	51
VII.	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁVERU	51
1.	ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV	51
2.	ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU	51
3.	ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	51
VIII.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	51
IX.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	52
1.	SPRACOVATELIA ZÁMERU	52
2.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA	52

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1 Názov

KLAS, s.r.o.

2 Identifikačné číslo

36 619 949

3. Sídlo

Osloboditeľov 66
990 01 Veľký Krtíš

4 Oprávnený zástupca navrhovateľa

Meno: Ing. Peter Ondro – konateľ spoločnosti
Tel.: +421902 984 403
e-mail: ondro@klasholding.sk

5 Kontaktná osoba, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti

Ing. Dominika Kamenská
Asistentka pre investície a projekty
Tel.: +421904 621 141
e-mail: kamenska@klasholding.sk

Meno : Ing. Marián Abelovský
Výkonný riaditeľ divízie Kalinovo
Tel.č. 0903225109
e-mail: abelovsky@klasholding.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

2.1 Názov

Modernizácia poľnohospodárskeho strediska KLAS

2.2 Účel

Účelom modernizácia hospodárskeho strediska je vytvorenie vhodných podmienok pre chov hovädzieho dobytku na existujúcom hospodárskom stredisku, zefektívnenie, zlepšenie chovateľských, hygienických a veterinárnych podmienok chovaného hovädzieho dobytku a to rekonštrukciou existujúcich objektov hospodárskeho strediska v Uhorskom.

Zámerom je zrekonštruovať existujúce výkrmové maštale na maštale na ustajnenia a chov hovädzieho dobytku v počte 304 VDJ počas zimného obdobia.

2.3 Užívateľ

História družstva siaha až do roku 1948 kedy vznikol v obci „Jednotný zväz slovenských roľníkov“. V januári 1952 bolo založené Roľnícke družstvo III. typu, so za zameraním na rastlinnú výrobu a živočíšnu. V tomto období bola realizovaná výstavba základných kapacít kravínov, ošipární, skladových priestorov a ovčínov. Po r. 1960 došlo postupne k výraznejšiemu ekonomicko - sociálnemu rozmachu, postupne narástla investičná činnosť, neustále sa zlepšovali materiálno - technické podmienky rastu produktivity práce, zvyšovali sa ha výnosov, a úžitkovosť dobytku. V rokoch 1980 - 1984 došlo k ekonomickej stagnácii úpadku a veľkému zadĺženiu JRD.

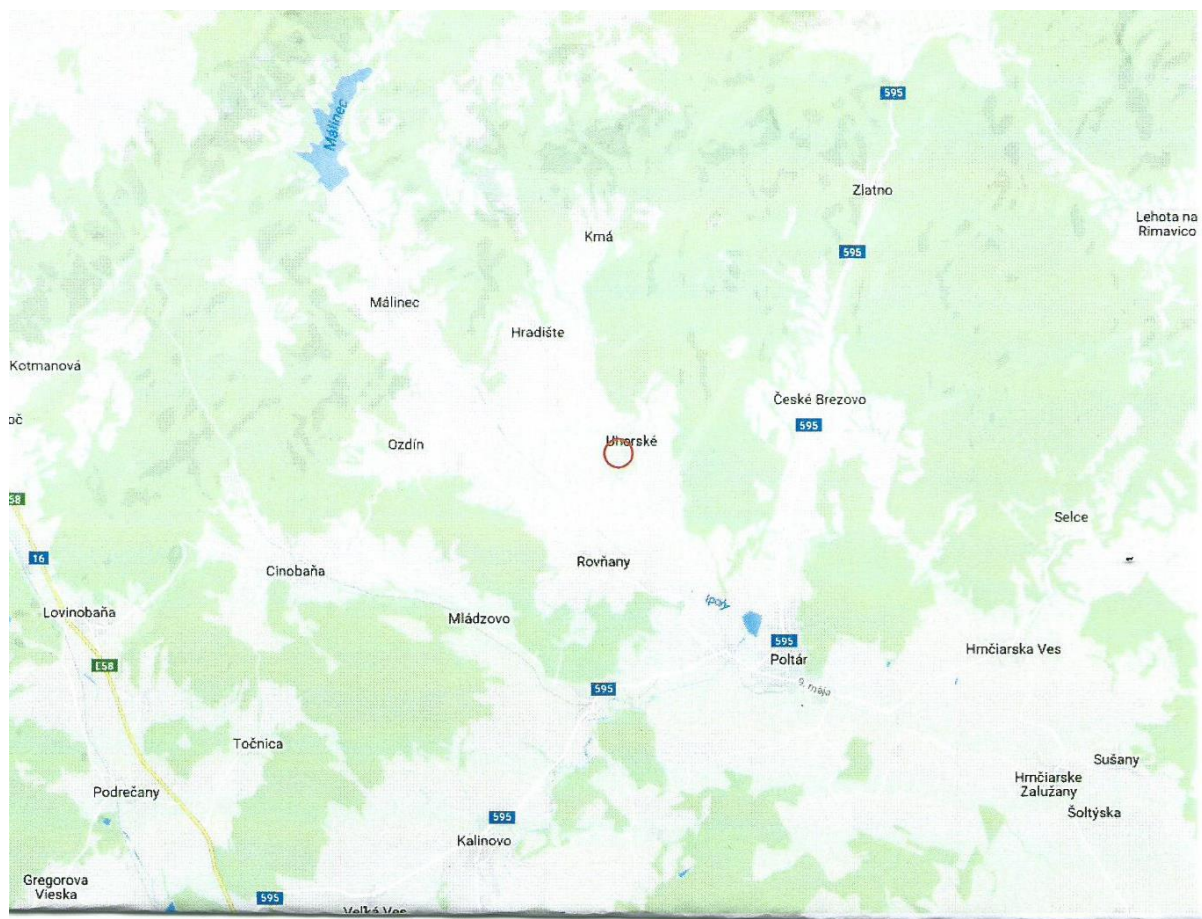
V r. 1995 bola vykonaná rekonštrukcia veľkej maštale po likvidovanom hovädzom dobytku z r. 1993, pre podstatné zvýšenie výroby, výkrmu ošipáných sa transformovalo na RD, ktoré v roku 1998 vyhlásilo bankrot. Na pozostatkoch zaniknutého družstva sa snažil oživiť poľnohospodársku výrobu v lokalite POENOSTAV s. r. o., keď znovu zredukoval počet zamestnancov a obmedzil živočíšnu výrobu na minimum ale napriek tomu zbankrotoval.

Od roku 2004 prevzal družstvo navrhovateľ KLAS s.r.o., ktorého zámerom je opätovne rozšíriť živočíšnu výrobu.

2.4 Charakter navrhovanej činnosti

Hospodársky dvor sa nachádza v obci Uhorské. Obec Uhorské leží v severovýchodnej časti historického Novohradu. Kataster obce sa nachádza v údolí juhozápadnej strany Slovenského Rudohoria. Je kryté z troch strán rozsiahlym masívom Málinských, Hradištských, Krnianskych lazov a masívom Uhorštianskych hôr. V pozadí je ešte prirodzená ochrana znásobená vrchovinou Bykovo a Jasenina, vysoká 995 m.. Územne spadá do okresu Poltár, ktorý patrí do katastrálneho územia na juhu Banskobystrického kraja. Rozloha: 2460,5802 ha, Nadmorská výška obce: 279 m n. m. Súradnice: 48°28'16"S 19°44'58"V .

Realizované objektu budú slúžiť na chov hovädzieho dobytku na jatočné účely bez trhovej produkcie mlieka. V súčasnosti je predmetom chovu spoločnosti Klas, s.r.o., v lokalite Uhorské, 84 kusov jalovic vo veku 3 – 6 mesiacov Zvieratá sú väčšinu roka odchovávané na pastvinách s elektrickými oplôtkami. Rekonštruované maštale budú slúžiť len na prezimovanie hovädzieho dobytku.

Obrázok č. 1 Umiestnenie činnosti

Zdroj: www.mapy.atlas.sk

Posudzovaná činnosť sa vzťahuje na nasledovné objekty :

I. Rekonštrukcia maštale Uhorské parc. č. 1000/14 - zastavaná plocha a nádvorie

Existujúca maštaľ, ktorá je situovaná v areáli poľnohospodárskeho strediska o rozmeroch 73x 22,62 m, výšky 5,15 m, bude architektonicky a stavebno-technicky riešená tak, aby spĺňala požiadavky technológie prevádzky chovu hovädzieho dobytku.

Maštaľ je jednopodlažná, jednolodňová stavba, bez podpivničenia, obdĺžnikového pôdorysu, prestrešená sedlovou strechou o zastavanej ploche 1 702,16 m², obostavanom priestore 8 345, 09 m³. Kapacita maštale 152 VDJ (hovädzí dobytok rôzneho veku). V maštali je navrhnuté voľné ustajnenie HD v kotercoch s hlbokou podstielkou.

II. Rekonštrukcia maštale Uhorské parc.č. 1000/13 - zastavané plochy a nádvorie

Existujúca maštaľ je v súčasnosti nevyužívaná, nachádza sa v strede areálu hospodárskeho strediska. Navrhovaná rekonštrukcia nemení účel stavby. Úpravy nebudú zasahovať do nosných konštrukcií, búracie práce budú vykonané v minimálnom rozsahu len z dôvodu dispozičných a funkčných zmien. Rozmery stavby budú zachované 72,6 x 22,980 m, zastavaná plocha 1 706,46m².

Rekonštrukcia bude architektonicky a stavebno-technicky riešená tak, aby zabezpečila požiadavky technológie chovu hovädzieho dobytku. Existujúca maštaľ je prízemná stavba halového typu so sedlovou strechou. Nosnú konštrukciu tvoria drevené rámy, pozostávajúce z obvodových a stredových stĺpov a drevených lepených nosníkov v moduloch po 4,5 m. Krytinu tvoria trapézové plechy, uložený na drevených väzníoch.

Zvieratá budú v skupinových kotercoch, ktoré vytvoria oceľové zábrany. V kotercoch pre kravy sa vytvorí zábrana ktorou sa vytvorí koterček pre teľatá, ktoré budú mať v každom koterci samostatný kľudový koterček s jadrovým krmivom a senom, bez prístupu kráv. V maštali je navrhnuté voľné ustajnenie 152 VDJ v kotercoch s hlbokou podstielkou.

Realizáciou živočíšnej výroby v prevádzke hospodárskeho strediska dochádza k dosiahnutiu prahových hodnôt pre zisťovacie konanie.

Činnosť modernizácia poľnohospodárskeho strediska KLAS v Uhorskom zaraďujeme podľa prílohy č. 8. zákona 24/2006 Z. z. nasledovne:

11. Poľnohospodárska a lesná výroba

Rezortný orgán: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Pol. číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)
1.	Zariadenia na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov s kapacitou a) hospodárskych zvierat		od 100 VDJ

Počet ustajneného hovädzieho dobytku bude 304 VDJ a to počas zimného obdobia. Nakoľko rekonštrukciou objektov dôjde k prekročeniu prahových hodnôt podľa tabuľky č. 11 pol. č. 1, bol vypracovaný tento zámer pre vykonanie zisťovacieho konania podľa § 29 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Podľa § 22 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. musí zámer obsahovať najmenej dve variantné riešenia navrhovanej činnosti, spolu s nulovým variantom riešenia.

Navrhovateľ požiadal Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o životné prostredie listom zo dňa 11.07. 2016 o upustenie od požiadavky vypracovania variantného riešenia zámeru. Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o životné prostredie listom zo dňa 14.07.2016, značka OU-PT-OSZP-2016/00630-2 tejto požiadavke vyhovel a preto je zámer predkladaný len v jednom variantnom riešení.

Obec nemá vypracovanú územno-plánovacia dokumentáciu.

2.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj: Banskobystrický
 Okres: Poltár
 Obec: Uhorské
 Katastrálne územie: Uhorské
 Pozemky: hospodársky dvor v zastavanom území obce a je tvorený nasledovnými parcelami
 KN-C: 1000/23, 1000/14, 1000/16, 1000/13, 1000/4, 1000/5, 1000/9, 1000/10, 1000/11, 1000/20, 1068/10, 1068/11, 1068/12, 1068/13
(Ohraničenie územia poľnohospodárskeho strediska KN-C 1000/1)

Rekonštrukcia objektov hospodárskeho dvora bude realizovaná na par.č. 1000/14 - zastavaná plocha a nádvorie a na parc.č. 1000/13 - zastavaná plocha a nádvorie. List vlastníctva na uvedené parcely nie je založený.

2.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Obrázok č. 2

2.7 Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začatie výstavby: priebežne rok 2016
 Skončenie výstavby: rok 2017

2.8 Stručný opis technického a technologického riešenia

Rekonštrukcia maštale Uhorské parc. č. 1000/14 - zastavaná plocha a nádvorie

Existujúca maštaľ, ktorá je situovaná v areáli hospodárskeho dvora, o rozmeroch 73 x 22,62 m, výšky 5,15 m, bude architektonicky a stavebno-technicky riešená tak, aby spĺňala požiadavky technológie prevádzky chovu hovädzieho dobytku.

Súčasťou rekonštrukcie budú búracie práce spočívajúce vo vybúraní jestvujúcich okien, časti skorodovanej strešnej krytiny, betónových žľabov, vo vnútri dispozícia maštale, jestvujúceho prístavku na severozápadnej strane objektu, poškodeného podhľadu, zväčšeniu otvoru strednej brány na obidvoch koncoch.

Maštaľ je jednopodlažná, jednodľoňová stavba, nepodpivničená, obdĺžnikového pôdorysu, prestrešená sedlovou strechou o zastavanej ploche 1 702,16 m², obostavanom priestore 8 345, 09 m³.

Nosný systém je vytvorený z drevených lepených stĺpov, na ktorých sú uchytené lepené drevené väzníky. Strop je tvorený drevenou konštrukciou a strešnou krytinou z plechov.

Plocha rekonštrukcie nepresiahne zastavanú plochu pôvodného objektu. Po rekonštrukcii bude plocha 1 651,26m² obostavaný priestor 8 180,38 m³. Rekonštruovaný objekt bude napojený na existujúce inžinierske siete a existujúce vnútroareálové komunikácie.

Obvodové steny sú z tehál a omietka bude opravená, a to tak vonkajšia ako aj vnútorná, zo strany exteriéru cca 80%, a 60 % vnútorných omietok. Následne budú steny z vonkajšej strany obložené polysterénom o hrúbky 30 mm.

Na jestvujúcu podlahu maštale sa vyhotoví nová vrstva z vodostavebného betónu VC 25/30 o hr. 200 mm s výstužou z kari siete pri hornom a spodnom okraji dosky, ktorá bude kopírovať pôvodnú podlahu. Stredom objektu bude prechádzať vyvýšený kfmny stôl.

Nová podlaha bude osadená na novej izolácii v zložení : hydroizolácií z netkanej geotextílii Fibertex F – 40250g/m² hr. 1,4 mm, izolačnej fólii Fatrafol 803 hr. 1,5 mm, a ochrannej netkanej geotextílii Fibertex F – 40250g/m² hr. 1,4 mm.

Pred betonážou budú osadené stĺpiky technologických zábran z oceľových zvarencov a vodovodné potrubie pre napájačky.

Nosná strešná konštrukcia ostáva pôvodná, bude očistená a ošetrené náterom proti plesniam a drevokaznému hmyzu, a povrchovým náterom dreva. Na väzníky sa osadí nová konštrukcia podhl'adu, s parazábranou a tepelnou izoláciou z čadičovej vaty hr. 100 mm, uzatvorenou vodovzdorným sádrokartonom s náterom.

Od výšky +1,82 m na bočných štítových stenách bude inštalovaný protiprievanový flexwall.

Do jestvujúcich otvorov sa na severozápadnej a juhovýchodnej fasáde osadia rolovacie vráta. Na otvory, kde boli okná sa osadia protiprievanové sieťky.

Odvodnenie strechy bude riešené do nových betónových rigolov, ktoré budú vypádované k severnej strane v spáde 1,5 % a vyvedené do terénu.

V maštali je navrhnuté voľné ustajnenie 152 VDJ hovädzieho dobytku v kotercoch s hlbokou podstielkou. Ustajnenie zvierat bude voľné, v dvojpriestorových skupinových kotercoch. Jednotlivé koterce sú oddelené pevnými a otočnými zábranami, ktoré vymedzujú pohyb zvierat pri vykonávaní technologických operácií nastielania a vyhrňania hnoja.

Napájanie bude cez napájací žľab, s prívodom v podlahách. Krmisko bude od kotercoch oddelené do výšky 2,4 m betónovou stenou a vyššie bude rolovacia plachta. Rozvoz krmiva bude zakladacím krmným vozom. Odstránenie hnoja bude zhŕňovacím mechanizmom naložením na vlečku a priamo odvážané na existujúce hnojisko.

Nastielanie slamou sa bude vykonávať len v ležoviskách a to 2 až 3x týždenne, pomocou čelného nakladača, ktorý dovezie do ležovísk balíky slamy.

Elektroinštalácia je navrhovaná svetelná, zásuvkové obvody a ochrana - bleskozvod.

Rekonštrukcia maštale Uhorské par.č. 1000/13 - zastavané plochy a nádvorie

Existujúca maštal' je v súčasnosti nevyužívaná, nachádza sa v strede areálu hospodárskeho dvora. Navrhovaná rekonštrukcia nemení účel stavby. Úpravy nebudú zasahovať do nosných konštrukcií, búracie práce budú vykonané v minimálnom rozsah len z dôvodu dispozičných a funkčných zmien. Rozmery stavby budú zachované 72,6 x 22,980 m, zastavaná plocha 1 706,46m².

Rekonštrukcia bude architektonicky a stavebno-technicky riešená tak, aby zabezpečila požiadavky technológie chovu hovädzieho dobytku.

Existujúca maštal' je prízemná stavba halového typu so sedlovou strechou. Nosnú konštrukciu tvoria drevené rámy, pozostávajúce z obvodových a stredových stĺpov a drevených lepených nosníkov v moduloch po 4,5 m. Krytinu tvoria trapézové plechy, uložené na drevených väzníkoch.

Maštal' bude vybavená novým technickým zariadením, elektroinštaláciou a vnútornými rozvodmi vody. Elektroinštalácia zabezpečí osvetlenie, napájanie vyhrievaných napájacích žľabov pre zvieratá a sústavy bleskozvodu.

Výplňové obvodové murivo sa odstráni z juhovýchodnej a zo štítových strán. Murivo zo severovýchodnej strany sa zníži na úroveň parapetu a ukončí sa železobetónovým vencom. V kravíne sa vybúra kompletne podlaha a pripraví sa podložie pre zhotovenie nového profilu.

Vytvorí sa zhutnené štrkové lôžko hr 250 mm, vykopú sa ryhy na uloženie potrubí vody, následne bude uložená vrstva podkladového betónu o hr. 100 mm z prostého betónu C 16/20, na ktorý sa uloží zváraná fóliová izolácia hr. 1,5 mm (napr. Fatrafol) odolná voči chemickým vplyvom. Vrchnú vrstvu podlahy tvorí betón hr. 150 mm. C 25/30 vyarmovaný KARI rohožami 150/150/6.

Nenosné štítové steny budú kombinované z valcovaných U profilov a drevených hranolov, na ktorých bude drevené latovanie. V štítových múroch medzi dverami sú betónové stienky hr. 200 mm, výšky 1500mm a vyarmované KARI rohožami 100/100/8. Severná obvodová stena bude čiastočne otvorená a vybavená rolovacou plachtou, ktorá uzatvorí priestor v prípade nepriaznivého počasia. Uzatváranie plachty bude automatické riadene meteostanicou.

Pred plachtou je drevená podperná konštrukcia z hranolov 80/100mm. Táto je aj v priestore medzi drevenými väzníkmi a na nej je uchytené fixna protiprevanová sieť. Omiety vonkajšie ako aj vnútorné budú odstránené a obnovené.

Strešný plášť bude z nových drevených väzničiek 100/160 mm, na ktorých bude trapezový plech s protikondenzačnou úpravou. V hrebeni strechy je otvorená vetracia štrbina šírky 1000 mm, dĺžky 63 000 mm.

Ustajňovací priestor je pozdĺžny, členený na kontrolnú chodbu a ležoviskové koterce pre kravy a teliatka, na krmovisko s krmným žľabom z vonkajšej strany objektu. Celý ustajňovací priestor je rozdelený na 4 koterce.

Zvieratá budú v skupinových kotercoch, ktoré vytvoria oceľové zábrany. Jednotlivé koterce sú oddelené pevnými a otočnými zábranami, ktoré vymedzujú pohyb zvierat pri vykonávaní technologických operácií nastielania a vyhŕňania hnoja. V kotercoch s kojacími kravami je časť koterca oddelená zábranou, prístupnou len pre teľatá, ktoré budú mať v každom koterci samostatný kľudový koterček s jadrovým krmivom a senom, bez prístupu kráv.

V maštali je navrhnuté voľné ustajnenie 152 VDJ v kotercoch s hlbokou podstielkou v členení 108 kusov dojnic, 108 teliatok, 4 kusy býkov. Ustajňovacia plocha celkom 1 605,0m².

Nastielanie slamou sa bude vykonávať len v ležoviskách a to 2 až 3 x týždenne pomocou čelného nakladača, ktorý dovezie do ležovísk balíky slamy, v prípade potreby sa podstielka doplní a upraví, tak aby vyhovovala potrebám zvierat a ich čistote v zmysle zásad Welfare.

Podlaha stavby je navrhovaná ako vodonepriepustná vaňa. Vzhľadom na spôsob podstielky sa v objekte nebudú tvoriť odpadové vody, ktoré by museli byť zvedené kanalizáciou a následne skladované. Tekuté exkrémy zvierat sa vsajú do slamnatej podstielky. Maštalný hnoj sa bude vyhŕňať na manipulačnú plochu, na konci kravína odkiaľ sa odvezie na hnojisko mimo areál strediska.

Hospodárske stredisko má vybudovanú technickú infraštruktúru, komunikačne je prepojená z obcou miestnou cestnou komunikáciou. Stredisko je zásobované vodou z vlastného zdroja studne, nie oplotené, zásobovanie elektrickou energiou je zo stožiarovej trafostanice umiestnenej v areáli.

Odvodnenie strechy bude riešené do nových betónových rigolov, ktoré budú vyspádované a vyvedené do terénu.

Prívod NN

Do privádzača NN stožiarovej stanice trafostanice, situovanej v bezprostrednej blízkosti staveniska, bude za hlavný istič a elektromer spotreby areálu doplnený poistkový odpínač hlavného prívodu NN do maštali. Do rozvádzača NN trafostanice bude zospodu zaústený kábel AYKY-J 4x25mm² uložený v zemnom výkope prepájajúcom trafostanicou s budovou maštale, trasou v zelenom páse, pod komunikáciou a spevnenou plochou areálu. Ohybnou ochrannou rúrkou bude kábel zospodu zaústený do poistnej skrine SPP2, inštalovanej na obvodovom múre maštale.

Rúrkou na obvodovom múre bude kábel zospodu zaústený do skrine rozvádzača, kde bude ukončený a jeho vodiče vysvorkované v hlavnom vypínači a PEN mostíku.

Stavba bude napojená na existujúci zemný rozvod vody v areáli strediska.

Ročná potreba vody pre jednu maštal' 51 858 m³/6 mes.

Existujúce poľné hnojisko je umiestnené mimo areál poľnohospodárskeho strediska, má kapacitu 3000 m³ maštal'ného hnoja a 173 m³ močovky.

Dažďové vody zo striech budú odvádzané na terén zelené plochy v areáli investora.

Budúcim užívateľom je investor. Navrhovaný objekt nevyžaduje skúšobnú prevádzku, po odskúšaní inštalácií sa spíšu revízne správy a odovzdajú investorovi.

2.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Obec Uhorské sa nachádza na v okrese Poltár cca 8 km od okresného mesta. Poľnohospodársky charakter si obec zachovala až do súčasnosti. História poľnohospodárstva má dlhoročné tradície. JRD Uhorské patrilo medzi najvýznamnejšie a najúspešnejšie družstvá v regióne.

Navrhovaná činnosť má poľnohospodársky charakter. Dôvodom pre jej realizáciu je zabezpečenie ekologického chovu hovädzieho dobytku, zvýšenie produktivity práce, modernizácia ustajňovacích priestorov s vysokými priestorovými parametrami pre zvieratá a tým aj zlepšenie chovateľských, hygienických a veterinárnych podmienok chovu hovädzieho dobytku na poľnohospodárskom stredisku. Na existujúcom hospodárskom stredisku sú vybudované inžinierske siete, využijú sa kapacity skladovacích objektov a tiež technické zázemie s dielňami, hygienickými a administratívnymi kapacitami. Umiestnenie činnosti sa uskutoční na pozemkoch vedených ako zastavaná plocha a nádvorie, čím nedôjde k záberu poľnohospodárskej a lesnej pôdy. V uvedenej lokalite sa nenachádzajú žiadne vyhlásené ani navrhované veľkoplošné ani maloplošné chránené územia alebo územia európskeho významu NATURA 2000.

Územie určené na realizáciu navrhovanej činnosti má vhodnú polohu aj z hľadiska ochrany životného prostredia a jej výrobný charakter nebude mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie. V uvedenej lokalite dôjde k navýšeniu zamestnanosti a zámer je v súlade s koncepcným materiálom „Programom hospodárskeho rozvoja obce Uhorské“.

2.10 Celkové náklady

cca 1,0 mil. eur

2.11 Dotknutá obec

Obec Uhorské

2.12 Dotknutý samosprávny kraj

Banskobystrický samosprávny kraj

2.13 Dotknuté orgány

Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o životné prostredie

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci

Regionálna veterinárna a potravinová správa Lučenec

Okresný úrad Lučenec, pozemkový a lesný odbor

Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, pracovisko Lučenec

2.14 Povoľujúci orgán

Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o životné prostredie

Obec Uhorské

2.15 15. Rezortný orgán

Ministerstvo pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja SR

2.16 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Stavebné povolenia podľa zákona č. 50/1976 Zb., stavebného zákona

2.17 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Z hľadiska charakteru navrhovanej činnosti a jej umiestnenia možno vylúčiť akýkoľvek vplyv presahujúci štátne hranice Slovenskej republiky.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska patrí posudzované územie do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Matransko-slanskej, celku Cerovská vrchovina, podcelku Filákovská brázda (Mazúr, E., Lukniš, M., Atlas krajiny SR, 1980).

Obec Uhorské leží v severovýchodnej časti okresu Poltár /do r. 1996 okres Lučenec/, asi 8 km od sídla okresu. Nachádza sa v údolí juhozápadnej strany Slovenského Rudohoria. Je krytá z troch strán rozsiahlym masívom Málinských, Hradišských, Krnianských lazov a masívom Uhorštianskych hôr. V pozadí je ešte prirodzená ochrana znásobená vrchovinou Bykovo a Jasenina, vysoká 995 m. Poloha obce je uložená veľmi výhodne. Je chránená proti vysychajúcim silným vetrom. Okolité lesné masívy sú významným zdrojom vlhky, väčšieho množstva dažďových zrážok.

Uhorské susedí s obcami Rovňany, Hradište, Krná, České Brezovo a s mestom Poltár v poltárskom okrese. Obec nemá oficiálne územné obecné časti.

Tieto pôdne aj klimatické podmienky od vzniku obce ale aj v novej industriálnej dobe predurčovali jej charakter ako agrárnej, poľnohospodárskej obce.

Rozlohou bohaté okolité lesy sú listnaté - dub, buk, hrab a cér. Len mala časť vo Farkaške a po novej výsadbe v 50 - tých rokoch, pod Kaľovou, Urbárom, Strážou a Dolinou sú ihličnaté stromy. Rozsiahle lesy sú významným zdrojom bohatstva drevnej hmoty a prirodzenej ochrany vlhky a zveriny, v súčasnosti zvlášť silne premnoženej diviacej aj jelenej zveri.

Zahrnuje časti: Nad panskou záhradou, Hrabinky, Halom, Výhon, Stádlo. V časti Držkovo je pôda ťažká, červeno štrkovitá. Časť nad Kostolnou zahrnuje aj cirkevnú pôdu, spodná časť, Konopiská. Táto horná časť pôdy, nad dedinou od prijatia Urbarialneho patentu a zrušení nevoľníctva r. 1767 a 1781 sa stala majetkom bývalých poddaných roľníkov, urbarialistov. K nej patrila aj pastva na Lašánove a v Kraji a na pravej strane od Kaľovej po obec aj les Urbár. Úrodnosť tejto pôdy je stredne priemerná. Dará sa tu pšenici, raži, kukurici aj zemiakom.

Pôda v juhozápadnej časti obce nazvaná Za dedinou, rozhraničená riekou Ipeľ od Rovnian až po obec Zelené patrila stredným a veľkým roľníkom a najbohatším gazdom v dedine. Pôda je tu hnedo - čierna, kvalitná, úrodná. Rovinatá poloha umožňuje používať veľkovýrobné strojové technológie výsevu, obrábania aj zberu úrody. Výhodné je tu pestovanie pšenice, jačmeňa, raži, kukurice, zemiakov a technických plodín.

Lúky, priemerne výnosné, boli väčšinou po 60 - tých rokoch po rozsiahlych melioráciách premenené na ornú pôdu. Len mala časť, asi 30 ha plochy pastvy na Stráži je umelo zavlažovaná.

Žiarenie z prírodných zdrojov

Z hľadiska ohrozenia zdravia ľudí má škodlivé účinky rádioaktívny plyn radón a produkty jeho rádioaktívnej premeny. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc. Zdrojom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádioaktívnych látok. Posudzované územie je zaradené do kategórie stredného až nízkeho radónového rizika. V území nebol zistený žiadny bodový výskyt vysokého radónového rizika.

Seizmicita územia

K endogénnym geodynamickým procesom patria tektonické pohyby. Zlomy sú aktívne aj v súčasnosti a oddeľujú od seba kryhy zemskej kôry s nerovnakou orientáciou pohybu a s nerovnakou rýchlosťou pohybu.

Posudzované územie sa nachádza v pásme, v ktorom maximálna intenzita seizmických otrasov nepresiahne hodnotu 6° stupnice makroseizmickej intenzity MSK-64 (Mapa seizmických oblastí, STN 73 0036). Posudzované územie sa nachádza v pásme so zdrojovou oblasťou seizmického rizika 4, mimo epicentrálnej oblasti.

Ložiská nerastných surovín

V posudzovanom území sa nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín (rudných a nerudných surovín, ropy a zemného plynu). Existujúca posudzovaná činnosť nie je v konflikte ani s ložiskami nerastných surovín nachádzajúcich sa v širšom okolí posudzovaného územia, a to ani s ich ochrannými pásmami.

Mierne zvlnený chotár tvoria kryštalické bridlice (3 ha, 76 tis. m³), ruly, svory, žuly a štrky poltárskej formácie. V registri ložisk nerastných surovín (Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2011) v SR z roku 2011 boli registrované významné ložiská kaolínu, čiastočne aj v katastri obce Uhorské, a to najmä v oblasti okresu Poltár. Sú to registrované ložiská, na Slovensku sa od roku 2010 už ťažba kaolínu nerealizovala.

Klimatické pomery

Oblasť patrí do teplej klimatickej oblasti, okrsku teplého, mierne suchého s chladnou zimou.

Cirkulujúca teplota je od -20° do + 30° Celzia. Len ojedinele za desaťročia je táto hranica prekročená do - 30° a + 35° Celzia. Väčšina lejakov a búrok prichádza zo smeru Jasenina a z Málinskej doliny. Aj pri vážnejších klimatických poruchách, dlhodobých dažďoch, veľkých lejakoch a búrkach po vykonaných melioráciách a hlavne regulácii potokov nedochádza k povodňam a záplavám. Najteplejším mesiacom je júl, najchladnejším mesiacom je január.

Z hľadiska možnej prašnosti a rozptylových podmienok je dôležitým prvkom smer a rýchlosť vetra. Prevládajúci smer vetra je juhovýchodný a severozápadný. Priemerná rýchlosť vetra dosahuje 3 m/s.

Hydrologické pomery*Povrchové vody*

Posudzované územie patrí z hydrogeografického hľadiska do povodia Ipl'a. Rieka Ipeľ pramení vo Veporských vrchoch (neďaleko Lomu nad Rimavicou), spočiatku tečie na juh, pri Veľkej nad Ipl'om dosahuje slovensko-maďarskú hranicu, za Kováčovcami sa točí na západ, preteká popri Balážskych Ďarmotách a Šahách, pri Kubáňove sa zase točí na juh a pri Chľabe ústí do Dunaja.

Celková dĺžka toku je 232,5 km, z toho 140 km tvorí hranicu SR s Maďarskom. Celkový spád je 596 m. Prietok vody je nestály, priemerný prietok v ústí je 21 m³/s. Plocha povodia je 5 151 km², plocha povodia na území SR je 3 649 km².

Cez časť obce, ulice Uhorsko, preteká malý, ale stále výdatný potôčik, prameniaci pod Urbárom, pretekajúci Medeným potokom a priberajúci svoj hlavný prameň od výdatnej studne v Potoku.

Voda z tohto prameňa a ďalších navŕtaných studní je odvádzaná do vodojemu, vybudovaného vr. 1984 a potrubím do bytoviek bývalého JRD. Hrubým štrkovitým podložím stále odteká dostatočné množstvo vody potôčikom.

Za dedinou vteká do Uhorštianskeho potoka, ktorý je druhým a výdatnejším zdrojom vody. Preteká zo severozápadu obce, zachytávajúci nad dedinou jedno rameno potoka od obce Hradište, vtekajúci pri mlyne do výdatnejšieho druhého ramena od obce Krná. Tento potok bol do konca 50 - tých rokov dobre zarybnený. V čistej vode sa darilo aj rakom. Dnes je už tiež mŕtvou riekou a väčšinou aj stokou nielen z kanalizácií domácností v ulici Hrabina a bytoviek na Cideni, ale aj chemizáciou. Rieka vteká pribráním potôčka a pod Strážou ďalšieho potôčka prameniaceho pod 3. chotármi, pretekajúcim Dolinou do vodnej nádrže - rybníka pod Strážou, ďalej pod Cerinami, cez lúky a na území mesta Poltár (pri časti Zelené) ústí do Ipl'a v nadmorskej výške 224,7 m n. m.

Uhorský potok (starší názov Uhorštiansky potok) je toľavostranný prítok Ipl'a s dĺžkou 12,2 km a je tokom III. rádu. Pramení v Stolických vrchoch, v podcelku Málinské vrchy, na južných svahoch vrchu Burkuš (809,4 m n. m.) v nadmorskej výške okolo 720 m n. m. Smer toku je najprv na juhozápad, za obcou Krná sa stáča na juh, postupne až na juhovýchod.

Geomorfologické celky: 1.Stolické vrchy, podcelok Málinské vrchy, 2.Revúcka vrchovina, podcelok Cinobanské predhorie, 3.Juhoslovenská kotlina, podcelok Lučenská kotlina, časť Poltárska pahorkatina

Prítoky: sprava prítok z doliny Veľké skalné, Neklenský potok, Krná, Slatina, Držkovo, zľava prítok spod Uhorského (530,8 m n. m.) a Zlatná

Vodné plochy

Priamo v posudzovanom území sa nenachádzajú žiadne povrchové vodné toky ani prirodzené alebo umelé vodné plochy.

V katastri obce sa nachádza vodná nádrž Uhorské, ktorá bola vybudovaná v r.1960 - 1961 a jej ďalším rozšírením v roku 1982 - 1983, sa postupne vytvorilo aj odpočinkové, turisticko - rekreačné centrum. V správe Slovenskému rybárskemu zväzu je kaprové hospodárstva – chovný rybník.

V posudzovanom území sa minerálne ani termálne vody nevyskytujú.

Cez časť obce Uhorské preteká potôčik, prameniaci pod Urbárom, vteká do medeneho potoka a následne do Uhorštianskeho potoka, ktorý je pomerne dobrým a výdatným zdrojom vody.

Na toku Ipľa, približne 15 km od posudzovaného územia sa nachádza vodná nádrž Málinec. Okrem Málinca zásobuje pitnou vodou aj mestá Filakovo, Lučenec a Veľký Krtíš. Vodná nádrž spôsobila zvýšenie bohatstva vodnej zveri, rýb a vtáctva. V širšom okolí sa nachádza aj viacero menších vodných plôch (vodárenské nádrže, pozostatky po ťažbe štrkopieskov, chovné rybníky).

Pôdne pomery

Pôdny kryt na území je tvorený pôdami ako hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje, zo sprašových a polygenetických hĺn.

Fauna a flóra

Flóra územia je bohatá, územie Cerovskej vrchoviny je domovom približne 1200 taxónov vyšších rastlín. Charakteristickou črtou vegetácie územia je prelínanie sa horských, chladomilných a panónskych, výrazne teplomilných druhov. Severné svahy a úzke doliny orientované na sever sú miestami výskytu niektorých horských druhov ako zubačka žliazkatá (*Dentariaglandulosa*), baza červená (*Sambucusracemosa*) a jarabina vtáčia (*Sorbusaucuparia*). Naopak južné svahy osídľujú teplo a suchomilné druhy, ktoré sú na rozdiel od predošlých vo väčšom zastúpení. Sem patrí napr. mechúrnik stromovitý (*Coluteaarborescens*), ľan chľapatý (*Linumhirsutum*) alebo zlatofúz južný (*Chrysopogongryllus*). Z územia je doposiaľ známy výskyt 35 chránených rastlín, 201 taxónov je zaradených do červeného zoznamu.

Dubovo-cerové lesy ako významne svetlé a suché lesy sa vyznačujú vysokou pokryvnosťou v bylinnej etáži, a to hlavne tráv, často s dominanciou lipnice hájnej (*Poaanemoralis*). Typickou chránenou rastlinou tohto spoločenstva v území je kukučka vencová (*Lychniscoronaria*). V stromovej etáži popri dominancii duba cerového (*Quercuscerris*) a duba zimného (*Quercuspetrea*) sa často vyskytuje a tvorí spodnú stromovú etáž javor poľný (*Acer campestre*). V krovinnej etáži hloh jednosemenný (*Crataegusmonogyna*) a vtáčí zob (*Ligustrumvulgare*).

Dubovo-hrabové lesy sa na rozdiel od predchádzajúceho spoločenstva nachádzajú už na mierne vlhkých stanovištiach, najmä na svahoch s nižším sklonom. Z dôvodu hustejšieho zápoja korunového systému hraba obyčajného (*Carpinusbetulus*) je bylinná etáž menej zastúpená, často tvorená ostricou chľapatou (*Carexpilosa*) alebo je charakteristická výskytom jarných efemérnych bylín, ako napríklad blyskáč jarný (*Ficariaverna*), chochlačka plná (*Corydalissolida*) a veternica iskerníkovitá (*Anemoneranunculoides*). Z chránených rastlín tu môžeme spomenúť ľaliu zlatohlavú (*Liliummartagon*) a rôzne druhy kruštíkov (*Epipactissp.*).

Z prírodovedného, ako aj z ochranárskeho hľadiska sú významné lipovo-javorové sutinové lesy a jelšové podhorské lesy. Sutinové lesy sú väčšinou ochranné lesy a vzhľadom na skeletnosť pôd, resp. vysoký sklon majú viac zachovanú štruktúru. Tiež sa v nich nachádza aj väčšie množstvo mŕtveho dreva. Tieto lesy sa nachádzajú najčastejšie vo vrcholových partiách s výskytom skál.

Z nelesných travinných biotopov tvoria významnú časť xerotermetravinnobylinné porasty (pasienky), v menšej miere mezofilné pasienky a lúky. V širšom území sa nachádzajú aj akumulčné vodné nádrže postavené väčšinou v 70. a 80. rokoch 20. storočia. Časť mokrad'ových biotopov je sústredená v ich blízkosti, ako aj na alúviách tokov.

Veľkou historickou kuriozitou Uhorského, je stará košatá lipa pod kostolom. Stojí na privrátenom svahu vedľa prístupovej cesty do kostola a cintorína, asi 50 m. nad Vyšnou školou. Vytvára krásnu

panorámu nad obcou a vhodne zapadá do vytvorenej aleje mohutných líp, lemujúcich prístupy ku kostolu a do cintorína.

Jej úctyhodné rozmery svedčia o tom, že bude zrejme späť s históriou vytvárania obce, vznikom farnosti a výstavbou kostola. Po mnohých poškodeniach, okypteniach korunovej sústavy má pri svojom veku nasledovné rozmery, výška koruny je 28 m, obvod jej kmeňa nad zemou - 850 cm. Priemer nad zemou vo výške 1,5 m - 220 cm, priemer koruny je široký vyše 20 m. Jej koreňová sústava je viditeľná v okruhu 10 x 10 m /1 ár/. Vek lipy sa odhaduje asi na 400 rokov. Nie sú o nej však zachované žiadne písomné správy.

V samotnom poľnohospodárskom dvore sa nenachádzajú žiadne chránené druhy rastlín ani významné biotopy uvedené v prílohách vyhlášky MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Fauna

Podľa zoogeografickej regionalizácie Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002), záujmové územie spadá do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty, vnútorného obvodu, južného okrsku.

V širšom území (CHKO Cerová vrchovina) bol doposiaľ dokázaný výskyt približne dva a pol tisíc zoologických taxónov. Z nich 339 patrí medzi chránené živočíchy a 337 je zaradených do Červeného zoznamu Slovenska. 184 druhov patrí k chráneným živočíchom európskeho významu. V CHKO Cerová vrchovina sa tiež v hojnom počte vyskytujú mediteránne a panónske druhy bezstavovcov, ktoré sú v rámci Slovenska zriedkavé.

Spolu s faunou vodných nádrží je z územia Cerovej vrchoviny známy výskyt 22 druhov rýb (Osteichthyes) a 14 druhov obojživelníkov (Amphibia). Na sledovanom území sú zo stavovcov druhovo najbohatšie zastúpené vtáky (Aves) – doposiaľ je známy výskyt 219 druhov. Rovnako je známy výskyt 59 druhov cicavcov (Mammalia).

Zloženie fauny v Cerovej vrchovine je pestré. Zoologicky patrí do stepnej zóny. Prevažujú teplomilné druhy viazané na okraje lesa, lúky, stepi, vodné plochy (potoky), alebo poľnohospodársky využívanú pôdu.

V okolí v ostatných rokoch sa znovu natrvalo osídľujú medvede, rysy, divé mačky aj menej žiaduce vlky. Taktiež tu žijú a úspešne sa rozmnožujú vtáky - dravce: jastrab, kaňa, orol kriľavý. Dobre sa udržiavajú stavy holuba - hrivnáka, sojky, d'atľa a čierneho drozda. Silne poklesol stav spevavého vtáctva, zvlášť slávika, škovránka ale aj vrabcov. V okolí obce a v záhradách sa ešte darí stehlíkom, sýkorkám aj balkánskej hrdličke.

Úplne vymizli prepelice, jarabice a podstatne aj poľné zajace, ktorými oplývali v 20. - 40. rokoch okolité polia a blízke lesné porasty. Ich zdecimovanie spôsobila predovšetkým chemizácia a kyslé dažde. V 60 - tých rokoch sa ešte podarilo na par rokov úspešne nasadiť aj rozmnožovať stavy bažantov. Cez dlhoročnú ochranu, zákaz odstrelu, ich stav už poklesol pod hranicu možného úspešného rozmnožovania. Ich stavy tiež silne decimuje chemizácia a dravce, kane, orol a líšky.

Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma

Územná ochrana prírody

Posudzované územie nezasahuje (ani sa v ňom nenachádza) do žiadneho vyhláseného maloplošného ani veľkoplošného chráneného územia, žiadnej lokality sústavy NATURA 2000, ani chráneného územia podľa medzinárodných dohovorov. Posudzované územie nie je zaradené do zoznamu Ramsarského zoznamu o mokradiach. V zmysle zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny tu platí I. stupeň ochrany.

Centrálna časť Cerovej vrchoviny na výmere 16 771 ha je súčasťou Chránenej krajinej oblasti Cerová vrchovina, ktorá sa nachádza najbližšie 7 km juhovýchodne. Bodovou súčasťou CHKO Cerová vrchovina je hradný vrch Filákov.

Chránené územia okresu Poltár sú Prírodné rezervácie (PR).

PR HRABOVO

Rok vyhlásenia	1997
Rozloha CHÚ v ha	15,5271 6,4626 ochranné pásmo
Katastrálne územie	Kalinovo
Stupeň ochrany	4

Prírodná rezervácia bola vyhlásená z dôvodu zabezpečenia ochrany vlhkomilných lúčnych spoločenstiev Poiplia s koncentrovaným výskytom chráneného a kriticky ohrozeného druhu flóry Slovenska korunkovky strakatej (*Fritillariameleagris*).

Prírodné pamiatky (PP)

Chránený areál - CHA KÚPNA HORA -

Rok vyhlásenia	2000
Rozloha CHÚ v ha	16,87
Katastrálne územie	Poltár
Stupeň ochrany	4

Chránený areál „Kúpna hora“ bol vyhlásený všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Banskej Bystrici č. 6/2000 zo dňa 31.03.2000 za účelom zabezpečenia ochrany lesných spoločenstiev s hromadným výskytom šafránu dvojfarebného (*Crocus discolor*) na južnej hranici jeho rozšírenia. Chránený areál „Kúpna hora“ zaberá časť parcely registra CKN č. 2571/1, druh pozemku lesný pozemok, výmera 16,87 ha. Na lesnom hospodárskom celku zaberá dielce č. 339, par.č. 340 a č. 341.

CHA POD ŠŤAVICOU

Rok vyhlásenia	2001
Rozloha CHÚ v ha	9,7646
Katastrálne územie	Hrabovo
Stupeň ochrany	4

Vyhlásený z dôvodu zabezpečenia ochrany územia predstavujúceho príklad jednotlivých štádií vegetácie od vysokobylinnej až po jelšový les s výskytom ohrozeného a chráneného druhu flóry Slovenska kosatca sibírskeho (*Iris sibirica*).

CHA JASENINA

Rok vyhlásenia	1990
Rozloha CHÚ v ha	3,214
Katastrálne územie	Ďubákovo
Stupeň ochrany	4

Vyhlásený na ochranu existenčne ohrozovaných plôch s výskytom rosičky okrúhlostej (*Drosera rotundifolia*) a ďalšími ohrozenými a chránenými druhmi rastlín z dôvodu zachovania vlhkomilných typov spoločenstiev hlavne slatinno – rašelinnej vegetácie.

CHA Rovňanské gaštany

Rok vyhlásenia	1990
Rozloha CHÚ v ha	2,05
Katastrálne územie	Rovňany
Stupeň ochrany	4

Vyhlásený z dôvodu ochrany cca 100 ks jedincov gaštanu siateho (*Gastaneasativa*) s jedincami dosahujúcimi vek 200-250 rokov ako vzácneho a cenného historického a biologického objektu.

Chránené stromy (CHS)

CHS Dub pri Brezničke , CHS Hradištské gaštany, Málinské maklury

Chránené vtáčie územia (CHVÚ)

CHVÚ CEROVÁ VRCHOVINA A PORIMAVIE

Vyhlásený za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov výrika lesného, včelárika zlatého, škovránka stromového, bučičika močiarného, výra skalného, kane močiarnej, rybárika riečného, včelára zlatého, d'atľa prostredného, penice jarabej, pipíšky chochlatej, krutihlava hnedého, prepelice poľnej, hrdličky poľnej a strakoša kolesára a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

♦ CHVÚ Poiplie

Vyhlásený za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, strakoša kolesára, chriašteľa malého, chriašteľa bodkovaného, rybárika riečného, , d'atľa hnedkavého, včelárika zlatého, výrika lesného, penice jarabej, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, prepelice poľnej, pŕhľaviaračiernohlavého, brehule hnedej, kane močiarnej, bučičika močiarného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Chránené vtáčie územia

Posudzované územie nezasahuje do územia žiadneho chráneného vtáčieho územia. Najbližšie sa nachádzajú chránené vtáčie územie Poiplie a chránené vtáčie územie Cerová vrchovina a Rimavská kotlina.

Územia európskeho významu

V posudzovanom území sa nenachádzajú územia európskeho významu. V širšom okolí sa nachádzajú viaceré chránené územia európskeho významu: Cerová vrchovina – lesné biotopy,

Mokrade

Medzi mokrade patria všetky územia prírodného aj umelého pôvodu, kde je vodná hladina na povrchu alebo blízko povrchu pôdy alebo kde povrch pokrýva plytká voda, ako aj potoky, rieky a vodné nádrže. Posudzované územie nezasahuje do žiadnej z evidovaných lokálnych či regionálnych mokradí.

Chránené stromy

V katastri obce Uhorské sa nenachádzajú žiadne chránené stromy v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. Najbližšie chránené stromy v širšom okolí posudzovaného územia sa nachádzajú v katastri obcí Málincec a Hradište.

Chránené vodohospodárske oblasti

Posudzované územie nezasahuje do chránených vodohospodárskych oblastí. Vodná plocha troch rybníkov v areáli rybochovného zariadenia SRZ Rada - Uhorské pri obci Rovňany. Rybníky Uhorské - 3-3620-1-2

číslo revíru: 3-3620-1-2

Rozloha: 11

Účel: chovný

Druh povolenia: miestne

Charakter vody: kaprový

Objem zarybnenia:

Rybník väčšinou využívajú rybári.

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Posudzované územie patrí do stredoslovenského regiónu, nachádza sa na v Banskobystrickom kraji. Pre život obce až do konca r. 1960 hral významnú roľu Uhorštiansky potočný mlyn nad dedinou, pod horou Urbár . V tomto mieste bol pôvodný náhon vody na veľké mlynské koleso ktoré roztáčalo kolesá celej mlynice už od r. 1570 - vyše 420 rokov. Bol pochopiteľne niekoľkokrát prestavovaný aj zväčšovaný. V blízkom okolí to nebol jediný mlyn. V podstate každá obec v povodí rieky Ipel' mala svoj mlyn. V tomtostoročí to bol napríklad Klinckove mlyn „Pod hájom“, Gombalove mlyn v Rovňanoch, Bystričiansky, Ozdínsky aj Hradišský mlyn. Je pochopiteľné že mletie zrna na múku, alebo rôzne kŕmne zmesi, šrot, otruby boli naliehavo potrebné nielen pri výžive obyvateľstva, ale aj na chov a kŕmenie hydiny, ošípaných a ostatného dobytka.

Zemepán Jan Pethö už vr. 1570, po obsadení celého okolia Turkami, za pôsobenia prvého známeho richtára obce Pavla Mogoňa vyžaduje prvé poplatky za mlyn od poddaného. Nie je nám známe, kto sa vystriedal ako vlastník tohoto mlyna za celých 420 rokov po vzniku ČSR /asi do r. 1930 bol vlastníkom pán Cirák a od r. 1931 až do 50 - tých rokov vlastnil mlyn p. Jan Rybár/. V päťdesiatych rokoch predali mlyn Jánovi Albertovi a odsťahovali sa mimo obce. Pán Albert ešte mlyn úplne zrekonštruoval. Zlikvidoval vodný náhon a mlynské koleso a elektrifikoval celý mlyn.

Po 60 - tých rokoch, úloha mlyna veľmi upadá, podobne ako upadá aj domáce pečenie chleba. Zásobovanie múkou a ostatnými mlynárskymi výrobkami preberajú veľké štátne mlyny a pečenie chleba, ako aj zásobovanie chlebom preberajú veľké pekárne. Ešte do konca 70 - tých rokov je mlyn veľmi málo využívaný na mletie šrotu. Po vybudovaní šrotovne na JRD a postupným preberaním zásobovania krmovinami z výroby krmovín a poľnohospodárskych nákupných podnikov sa činnosť mlyna už úplne zastavila. Mlyn je v súčasnosti opustený.

V území a jeho bližšom okolí sú lokalizované nasledovné prvky:

- Súkromné pozemky a rodinné domy
- Súkromné poľnohospodárske pozemky
- Cestné komunikácia štátne III. triedy a miestne komunikácie
- Vegetácia v okolí zastavaných plôch

Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Pre okres Lučenec bol v roku 1994 vypracovaný dokument Regionálny územný systém ekologickej stability (R-ÚSES okresu Lučenec a Poltár).

Posudzované územie nezasahuje do žiadneho z prvkov ÚSES ani tu nie sú navrhované žiadne nové prvky ÚSES. Takisto sú v blízkosti areáli navrhovateľa vylúčené zosuvy pôdy, ako aj pokles terénu. V blízkosti areálu navrhovateľa nie sú známe žiadne špecifické prírodné nebezpečenstvá.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

Realizácia činnosti podľa zámeru sa uskutočňuje v obci Uhorské na pozemkoch umiestnených v zastavanom území obce vedených ako zastavaná plocha a nádvorie.

História obce Uhorské

Aj keď dejiny obce neboli doteraz podrobnejšie preskúmané, možno predpokladať, že siahajú hlboko do stredoveku. Pôvodne išlo asi o vojenskú osadu staromaďarských strážcov. Tento význam však najneskôr v priebehu 13. storočia stratila. Zároveň s tým došlo k úplnej asimilácii a splynutiu jej

prvých obyvateľov so susedným slovenským prostredím.

História obce je priamo spätá s mnohými stáročiami postupného, dlhého osídľovania historického územia Slovenska slovanskými kmeňmi. Slovanské kmene, po prekročení Karpát postupne prenikali na západ a osídľovali juhovýchodné Slovensko, strednú časť, Považie, Podunajskú nížinu, Moravské aj České zeme od II. - III. storočia až po jeho zavŕšenie v VII. - VIII. storočí.

Po rozpade Veľkomoravskej ríše, zosilnenej kolonizácii Avarov, maďarských kmeňov, dochádza koncom X. storočia k vytvoreniu Uhorského štátu.

Uhorský kráľ Štefan I. /svätý/ /r. 997 -1038/ postupne zlomil moc roztrieštených kniežat a opanoval celé Slovensko, energicky si zabezpečoval svoju moc budovaním pevných hradov, opevnení, strategicky veľmi dôležitých pohraničných stolíc s vojensky obranným charakterom. Na nich umiestňoval svoje vojenské posádky k pevnej kontrole ovládania území, výberu a vymáhaní daní a poplatkov panovníkovi. Tu v podstate začína aj 1000 - ročný maďarský útlak Slovákov.

Neoddeliteľnou súčasťou obce je aj malá osada v Doline. Nachádza sa asi 4 km severovýchodne v širokom, dlhom údolí medzi rozsiahlymi lesmi rozhraničujúce po ľavej strane Stráža, Věčajka, Révajka a Farkaška. Po pravej strane Čepkove hora, Kočíkárova hora s hrebeňom Kozí vrch. Dlhou dolinou preteká malý potok, zachytávajúci vodu z 8 malých prameňov, vtekajúcich do vodnej nádrže v Strádonci pod Strážou. Časť Zlatná sa nachádza na rozhraní do Malej a Veľkej ráztoky.

Názov Zlatná je historicky, právne ustálený a uvádzaný vo všetkých dokumentoch a zemepisných mapách. Napriek tomu sa v ľudovej reči často používal aj iný názov, napr. Bubanská alebo Dolina. Ustálený historicko - zemepisný názov Zlatná vychádza z nepotvrdených údajov o ťažbe zlata. Názov Bubanská má presvedčujúcejšie, prijateľnejšie pomenovanie po rodine uhliarov, ktorá tu vymrela v r. 1929.

Prvá správa o osídlení v tejto časti je z konca XIX. storočia. Tu mala svoje sídlo zámožnejšia, bohatšia rodina Krepuškovcov, ktorá bola spoluvlastníkom rozsiahleho lesa Šteinerka, lučenského žida. Rod Krepuškovcov vo dvoch etapách odpredal svoje lesy Čepkovcom a Kočíkárovcem z Rovnian. Starnutím, vymieraním rodu Krepuškovcov menilo sa aj dedičstvo ich majetku na pokračovateľov rodu Dežlíkovcov, ktorý už od začiatku XX. storočia mal svoj Mósove dom /dnes ho vlastní po r. Gubzovej Maria Matejová/. Dom v Zlatnej odpredali chudobnej početnej uhliarskej rodine Bubanských. Tento rod sa dlhé roky zaoberal ťažbou dreva, sťahovaním a pálením dreveného uhlia v uhliarskych míľach ešte do r. 1930. Ich príbuzenstvo sa odsťahovalo v mladších rokoch. Najstarší zakladateľ rodu tu ešte žil do r. 1929. Dňa 6. 12. 1929 zomrel Michal Bubanský vo veku 73 rokov a na tretí deň - 8. 12. 1929 v hlbokom žiali a osamelosti zomrela aj jeho manželka Maria Bubanská, rodená Pomikalová. V nastávajúcich rokoch hlbokej Všeobecnej krízy prichádzajú v roku 1930 noví kolonisti z Hradišských a Krnianskych lazov. Majetok im odpredal už ako vlastník celej Zlatnej Jan Búzik Čepko. Postupne si tu vybuodovali svoje usadlosti, samoty, dosť izolovane, vzdialene od seba, podľa laznických zvykov. Osada však nemala životnosť ani 30 rokov.

Obzvlášť ťažké podmienky boli pre školskú dochádzku detí, ktoré museli každý deň dve hodiny venovať len cestovaniu do školy peši, skoro 8 km po veľmi zablatených poľných cestách a v zime si brodiť cestu hlbokým snehom do našej obce. Nebola ľahšia ani dochádzka do strednej školy peši zo Zlatnej, horou do Českého Brezova a odtiaľ vlakom do Poltára, celkom 16 km.

Po roku 1950, rozvojom kolektívizácie poľnohospodárstva a veľmi sťažených podmienok súkromného hospodárenia na pôde, postupne tieto rodiny opúšťajú svoje domovy. Odchádzajú bývať a pracovať do širokého okolia tam, kde sa im vytvorili priaznivé pracovné podmienky, zárobkové možnosti i ľahší život. Opustené domy a usadlosti postupne schátrali. Staršie generácie pôvodných osídlencov v najproduktívnejšom veku - 30. rokov už vymreli. Z mladších dedičov, jedna z dcér Petra Kamenského - Maria, vydatá Rísová, bývajúca v Brezničke, spolu s manželom udržuje pozostalosť po rodičoch ako svoju rekreačnú chalupu.

Základné údaje o obyvateľstve

Počet obyvateľov: 591, Priemerný vek obyvateľov: 37,14, Počet domov v obci: 215

Nezamestnanosť v obci cca 30% .

Z hľadiska vývoja predproduktívneho obyvateľstva je pokles, zatiaľ čo u poproduktívneho

obyvateľstva je zaznamenaný postupný nárast počtu obyvateľov v tejto kategórii. Index starnutia je počas sledovaného obdobia vysoký a rastúci, čo znamená, že obyvateľstvo starne.

Tabuľka č. 1 Demografický vývoj obyvateľstva v rokoch 2001 - 2015

Rok	2001	2005	2011	2012	2015
Počet obyvateľov	577	591	558	557	557

Zdroj: PHR, Obecný úrad Uhorské

V obci pôsobí Obecný športový klub, ktorého futbalový oddiel hráva majstrovské futbalové súťaže v rámci okresov Poltár a Lučenec a jeho členovia sa zúčastňujú aj volejbalových a nohejbalových turnajov organizovaných v obci, aj mimo nej v rámci mikroregiónu Hornohrad.

Aktívne pracujú aj záujmové združenia ako Poľovnícky zväz a Dobrovoľný hasičský zbor, ktoré organizujú v obci podujatia pre mladých, v obci je aj Zväz zdravotne postihnutých. Občianske združenie ALVEUS sa aktívne venuje deťom.

Zaujímavosťou je aj budova starého potočného mlyna – v súčasnosti už len pozostatky. Mlyn v obci využívali takmer štyri storočia, od roku 1570. V šesťdesiatych rokoch 19. storočia úlohu zabezpečovania múkou prebrali veľké štátne mlyny a mlyn sa využíval už len na mletie šrotu. Po vzniku družstva sa skončila aj táto funkcia a budova postupne schátrala. Lipa pod kostolom - v roku 1986 účastníci tábora ochrancov prírody odhadovali jej vek na 400 rokov.

Rybník- vodná nádrž, vybudovaná v r. 1960-61, rozšírená v r. 1981-83. Záhradkárska osada – záhradné chatky. Vznikli z iniciatívy členov miestneho Slovenského zväzu záhradkárov. Cerinský hrádok - hrad vybudovaný v r. 1240, dnes je už len rozpoznateľný val.

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Poľnohospodárstvo

Druhy pozemkov v obci Uhorské (v ha)

Tabuľka 2 : Súčasná krajinná štruktúra v roku 2014

Druh	Plocha	% podiel
Obec celkom	2460,58	100
Orná plocha	381,464	15,50 %
TTP	521,6977	21,2
Záhrady a ovocné sady	26,1569	21,20 %
Lesy	1446,24	58,78 %
Vodné plochy	31,23374	1,27 %
Zastavané plochy	43,292	1,76 %
Ostatné	10,4864	0,43 %

Orná pôda v obci Uhorské je intenzívne poľnohospodársky využívané. Prevažnú časť poľnohospodárskej výroby v riešenom území zabezpečujú poľnohospodárska organizácia KLAS s.r.o., ktorá výrazne napomáha udržiavať stav krajiny tvorby, venujú sa chovu hovädzieho dobytku, oviec ako aj súkromne hospodáriaci roľníci.

Nakladanie s odpadmi

Zber komunálneho odpadu je zabezpečovaný v súlade so Všeobecne záväzným nariadením obce o nakladaní s komunálnym odpadom a to so Združením likvidácie odpadu Poltár. Obec realizuje separovaný zber odpadu v rozsahu povinnosti vyplývajúcej zo zákona č. 79/2015 Z.z. Má uzatvorenú zmluvu s OZV Enviropol s.r.o., na zber elektroodpadu a OZV NOWAS s.r.o., na zber obalov a neobalových výrobkov. Dvakrát do roka sa uskutočňuje zber veľkoobjemového odpadu

a nebezpečných zložiek triedeného KO. V prípade potreby poskytujú obyvateľom veľkoobjemové kontajnery na drobný stavebný odpad.

Rekreácia a cestovný ruch

Uhorské bolo v minulosti turistami obzvlášť vyhľadávaná oblasť, sú tu veľmi dobré podmienky na turistiku a rekreáciu. Jedná sa hlavne o areál, kde nachádza vodná nádrž, pri ktorej majú obyvatelia obce a návštevníci v letných mesiacoch možnosť rekreácie pestovania vodných športov, rybolovu, turistiku a v okolitých lesoch zber lesných plodov a hubárčenia. V zimných mesiacoch zase obyvatelia obce využívajú zamrznutú vodnú plochu nádrže na korčuľovanie a hokej.

Kultúrny a spoločenský život sa uskutočňuje hlavne v priestoroch kultúrneho domu, ktorý bol pristavaný ku kaštieli v jeho zadnej časti, neskôr bola postavená budova obecného úradu, prepojená chodbou s kaštieľom, v spoločných priestoroch sa nachádza sa aj obecná knižnica a sobášna sieň. Kapacita sály má 150 miest.

V obci a mikroregiónoch chýbajú komplexné služby v oblasti cestovného ruchu, nie je dostatok zariadení cestovného ruchu, ako penzióny, hotely, reštaurácie, informačné centrá. Obec sa nachádza v tichom prostredí, obklopuje krásna príroda s poľnohospodárskou pôdou a pasienkami vhodnými pre agroturistiku, ktoré sú v súkromnom vlastníctve (miestami ohradené). Časť katastra tvorí poľovnícky revír, či je vytvorený vysoký potenciál pre rekreáciu a cestovný ruch.

Dopravná infraštruktúra

Automobilová doprava

Dĺžka miestnych komunikácií je 23 km, v kategórii bezprašné. Dĺžka chodníkov spolu je 1 km. Miestne komunikácie zahŕňajú obecné komunikácie aj poľnohospodárske cesty. Autobusová doprava Obec Uhorské má nevyhovujúce autobusové napojenie na okresné mestá Poltár aj Lučenec. V pracovné dni je 10 spojov do mesta Poltár, do mesta Lučenec je spojenie cez časť mesta Poltár – Zelené.

Obcou vedie cyklistický náučný chodník Lučenec – Halič – Tomášovce - Veľká Ves – Kalinovo - Breznička – Poltár – Rovňany – Uhorské - Málinec.

Železničná doprava

Železničnú dopravu v území nie je železničná sieť ani v blízkom okolí.

Letecká doprava

Najbližšie letisko sa nachádza v okrese Lučenec, v k.ú. obce Boľkovce kde je neverejné, vnútroštátne letisko, ktorého správcom je v súčasnosti Letecké športové centrum Lučenec. Užívateľom letiska je Aeroklub Lučenec.

Vodná doprava

V posudzovanom území ani v jeho okolí sa nenachádza rieka, ktorá by bola významná z hľadiska vodnej dopravy.

Technická infraštruktúra

Vodovodná a kanalizačná sieť

Obec má vybudovaný vodovod, ktorý však zatiaľ nepokrýva celú obývatelnú časť obce. Dĺžka súčasnej vodovodnej siete je cca 4 000 m, predpokladá sa dobudovanie ešte 1 500 m. Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou zabezpečuje Veolia, a.s. Lučenec cez skupinový vodovod MSV a HPL. Hlavným zdrojom skupinového vodovodu je vodárenská nádrž VN Málinec na Ipli. Celková kapacita vodných zdrojov pre SKV Málinec je v súčasnosti $Q_{min} = 280$ l/s

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Dĺžka stokovej (kanalizačnej) siete je cca 4300 m a potrebné je dobudovať ešte 300 m siete. Obec má ČOV, ktorú je nutné rekonštruovať.

Odpadové hospodárstvo

Zber, prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na území obce Uhorské zabezpečuje Združením likvidácie odpadu Poltár. Odpad sa ukladá na skládku odpadov Zelené, prevádzkovanú spoločnosťou. Obec má zakotvené nakladanie s odpadmi a plnenie povinností pre občanov vo všeobecne záväznom nariadení o nakladaní s komunálnym a drobným stavebným odpadom. Najväčšie znečistenie ovzdušia spôsobujú kotolne na tuhé a plynné palivo.

Zásobovanie teplom, plynom, elektrická energia

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z VN linky 22 KV prostredníctvom miestnych transformačných staníc. Správcom energetickej siete sú Stredoslovenské energetické závody, a.s. Lučenec.

V obci je rozvodná sieť plynu. Plynom kúri 32% domácností. V rámci ÚPD Banskobystrického kraja je obec Uhorské zaradená medzi obce, v ktorých sa plánuje po roku 2015 nová plynofikácia.

V území sa nachádzajú trasy telekomunikačných káblov rôznej dôležitosti, významu a konštrukcie, vrátane zariadení a objektov v správe spoločnosti Slovak Telekom, a.s..

V obci sa nachádza pošta aj automatická telefónna ústredňa (ATÚ). Telekomunikačné siete sú zastúpené sieťou spoločnosti Slovak Telekom, a.s. a mobilnou sieťou spoločnosti Slovak Telekom, a.s., mobilných operátorov O2 Slovakia, s.r.o. a Orange Slovensko, a.s.. Obec nemá káblovú televíziu, len obecný rozhlas. Verejné osvetlenie Obec má verejné osvetlenie, ktoré si v najbližšej dobe nevyžaduje ani rekonštrukciu ani výmenu.

Archeologické lokality

V širšom okolí nie je významnejšie archeologické nálezisko.

V samotnom posudzovanom území nie sú známe ani evidované žiadne archeologické lokality alebo paleontologické náleziská.

Lesné hospodárstvo

Viac ako 58 % územia katastra obce Uhorské pokrýva lesná pôda. Lesné masívy sú významným zdrojom vlahy. Sú významným zdrojom drevnej hmoty, zveriny. Vyskytujú sa najmä lesy listnaté, funkciou hospodárske – produkčné lesy, ktorých hlavným funkčným zameraním je produkcia drevnej hmoty. Celková výmera lesných porastov tvorí 1446,24 ha t.j. 58,78 % z celkovej katastrálnej výmery. Juhozápadná časť je odlesnená, východná a severná časť sú zalesnené prevažne dubom.

Pôdne druhy

Pôdne druhy vyskytujúce sa v okrese Poltár charakterizovanom katastri sú piesočnato hlinité, hlinité až ílovito hlinité.

Tabuľka č. 3

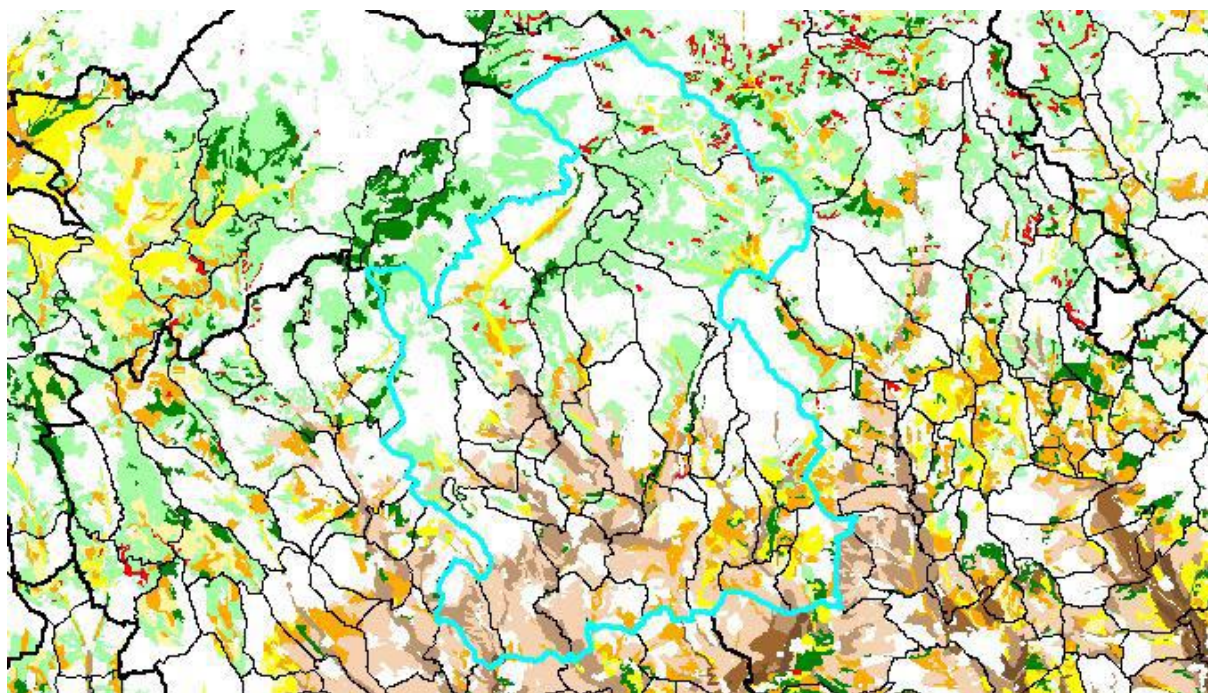
Zastúpenie pôdných druhov v okrese Poltár [% z poľnohospodárskej pôdy]

Okres	ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
	piesočnaté, hlinito piesočnaté	piesočnato hlinité	hlinité	ílovito hlinité	ílovité, íly
Poltár	24,72	52,10	18,31	4,70	0,17

Zdroj: VÚPOP

Najvyšší podiel zaberajú piesočnato hlinité pôdy (52,10%), hlinitopiesočnaté pôdy tvoria približne štvrtinu plochy (24,72%).

Zastúpenie pôdných druhov v okrese Poltár

O1 **O4** **OT1-T2** **T1** **N**
O2 **O5** **OT3** **T2-T3**
O3 **O6-07**

O - potenciálne orné pôdy **T** - trvalé trávne porasty
OT - striedavé polia **N** - nevhodné

Nitrátová smernica:

Smernica 91/676/EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva "Nitrátová direktíva" je súborom opatrení smerujúcich k zníženiu možnosti znečistenia vodných zdrojov (povrchové aj podzemné) dusičnanmi, ktoré môžu pochádzať z minerálnych hnojív, a z hospodárskych hnojív (maštal'ný hnoj, hnojovica, močovka) a to vtedy, keď sú aplikované v nadmerných dávkach a v nesprávnom čase, alebo keď sú zle uskladňované. Zraniteľné oblasti boli na území SR vyčlenené Nariadením vlády SR zo dňa 26.6.2003.

Podľa tohto nariadenia bolo 1546 obcí vyhlásených za územia zraniteľné z hľadiska ochrany vodných zdrojov. Poľnohospodárske subjekty hospodáriace v spomínaných územiach sú povinné rešpektovať osobitné zásady hospodárenia.

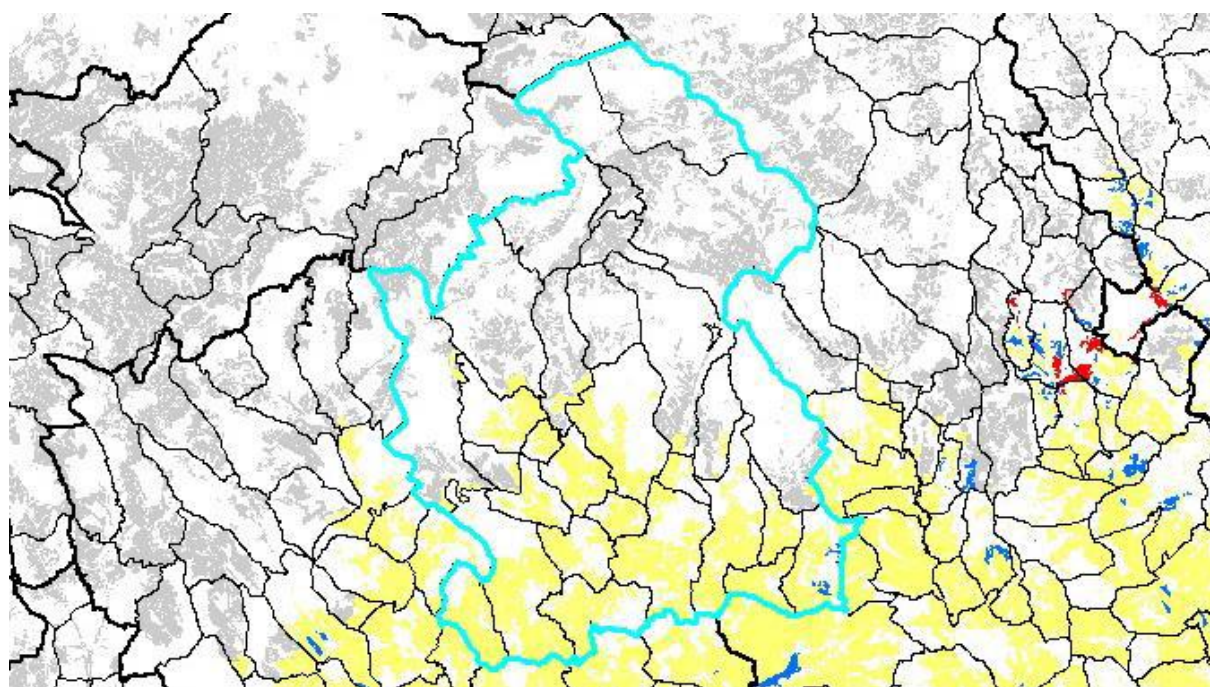
V zraniteľných oblastiach sa na základe súboru pôdných, hydrologických, geografických a ekologických parametrov určili pre každý poľnohospodársky subjekt 3 kategórie obmedzení hospodárenia:

kategória A - produkčné bloky s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia
 kategória B - produkčné bloky so stredným stupňom obmedzenia hospodárenia
 kategória C - produkčné bloky s najvyšším stupňom obmedzenia hospodárenia.

Podmienky hospodárenia na A, B, C produkčných blokoch sú podrobne uvedené v "Programe hospodárenia". Obec podľa Smernice 91/676/EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva je zaradená medzi produkčné bloky s obmedzením hospodárenia, a to konkrétne do kategórie A obmedzenia hospodárenia.

Obec je zaradená do zraniteľnej oblasti pôdy.

Nitrátová smernica – územie zahrnuté do NS v okrese Poltár

kategória A
 kategória B
 kategória C
 nezaradené

Obr. č.4 Zdroj: SAŽP

Klimatické pomery

Obec sa nachádza v území mierneho klimatického podnebia. Cirkulujúca teplota je od $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$. Ojedinele v súvislosti s meniacou sa klímou bývajú prekročené aj tieto hranice: do $+30\text{ }^{\circ}\text{C}$ Najteplejším mesiacom je júl, najchladnejším mesiacom je január.

Nerastné suroviny

Mierne zvlnený chotár tvoria kryštalické bridlice (3 ha, 76 tis. m³), ruly, svory, žuly a štrky poltárskej formácie. V registri ložísk nerastných surovín (Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2011) v SR z roku 2011 boli registrované významné ložiská kaolínu, čiastočne aj v katastri obce Uhorské, a to najmä v oblasti okresu Poltár. Sú to registrované ložiská, na Slovensku sa od roku 2010 už ťažba kaolínu nerealizovala.

Životné prostredie

Z hľadiska kvality životného prostredia patrí územie okresu Poltár medzi najmenej narušené a pomerne kvalitné územia v banskobystričskom kraji. Pokles priemyselnej výroby pozitívne ovplyvnil stav životného prostredia. Podobne aj zníženie intenzifikácie využívania pôdy v poľnohospodárstve priaznivo ovplyvnilo hodnoty znečistenia pôdy a vody. Najväčšie znečistenie ovzdušia spôsobujú len hospodárske dvory zamerané na živočíšnu výrobu, potom sú to kotolne na tuhé a plynné palivo.

V riešenom katastrálnom území obce Uhorské sa nenachádzajú špecifické a chránené územia európskeho ani krajinného významu. V katastri obce Uhorské sa nenachádzajú ďalšie veľkoplošné ani maloplošné chránené územia, chránené stromy, ani osobitne chránené územia či osobitné územia ochrany spadajúce do Sústavy Natura 2000.

Zaujímavosťou je aj budova starého potočného mlyna – v súčasnosti už len pozostatky. Mlyn v obci využívali takmer štyri storočia, od roku 1570. V šesťdesiatych rokoch 19. storočia úlohu zabezpečovania múkou prebrali veľké štátne mlyny a mlyn sa využíval už len na mletie šrotu. Po vzniku družstva sa skončila aj táto funkcia a budova postupne schádzala. Lipa pod kostolom - v roku 1986 účastníci tábora ochrancov prírody odhadovali jej vek na 400 rokov. Rybník - vodná nádrž, vybudovaná v r. 1960-61, rozšírená v r. 1981-83. Záhradkárska osada – záhradné chatky. Vznikli z

iniciatívy členov miestneho Slovenského zväzu záhradkárov. Cerinský hrádok - hrad vybudovaný v r. 1240, dnes je už len rozpoznateľný val.

Energetika, plyn a telekomunikácie

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z VN linky 22 KV prostredníctvom miestnych transformačných staníc. Správcom energetickej siete sú Stredoslovenské energetické závody, a.s. Lučenec. V obci je rozvodná sieť plynu. Plynom kúri 32% domácností. V rámci ÚPD Banskobystrického kraja je obec Uhorské zaradená medzi obce, v ktorých sa plánuje po roku 2015 nová plynofikácia. V území sa nachádzajú trasy telekomunikačných káblov rôznej dôležitosti, významu a konštrukcie, vrátane zariadení a objektov v správe spoločnosti Slovak Telekom, a.s.. V obci sa nachádza pošta aj automatická telefónna ústredňa (ATÚ). Telekomunikačné siete sú zastúpené sieťou spoločnosti Slovak Telekom, a.s. a mobilnou sieťou spoločnosti Slovak Telekom, a.s., mobilných operátorov O2 Slovakia, s.r.o. a Orange Slovensko, a.s.. Obec nemá káblovú televíziu, len obecný rozhlas.

Zdravotná infraštruktúra

Zdravotnú starostlivosť pre občanov obce Uhorské poskytujú zariadenia mimo obce, a to:

- všeobecní a špecializovaní lekári v meste Poltár
- nemocnica v meste Lučenec
- lekárne v mestách Poltár a Lučenec

V obci sa nenachádza opatrovateľské zariadenie, resp. zdravotnícke zariadenie iného druhu.

Školská infraštruktúra

V obci Uhorské pôsobí Základná škola s materskou školou. Navštevuje ju 29 žiakov (ZŠ) a 13 detí (MŠ). ZŠ s MŠ je zriadená dvojtriedna základná škola, má dve triedy pre deti v predškolskom veku a školskú družinu. Žiaci vo vyšších ročníkoch navštevujú základnú školu v Poltári

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárskou výrobou sa v riešenom území zaoberalo Poľnohospodárske družstvo, ktoré zaniklo v roku 2010. Pôda v súkromnom vlastníctve je obhospodarovaná súkromne hospodáriacimi roľníkmi. V roku 2003 bol ich počet 8, v roku 2011 už len polovica. Podnikateľské subjekty pracujúce vo sfére poľnohospodárstva a lesníctva: - REAL AGRO, s.r.o. – sprostredkovateľská činnosť, brúsenie a leštenie skla, obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy - NOCTUA, s.r.o. – služby v lesníctve a poľovníctve, činnosti odborného lesného hospodára - 4 pozemkové spoločenstvá (Pozemkové spoločenstvo Věčajka – Uhorské, Pozemkové spoločenstvo Farkaška, Pozemkové spoločenstvo Révajka, Urbárska spoločnosť) a KLAS s.r.o..

Podnikateľská sféra

Podľa evidencie v živnostenskom registri uvádzajú ako sídlo, resp. prevádzku obec Uhorské 34 podnikateľských subjektov, z toho len časť je pôsobiacich v čase spracovania dokumentu, ostatní majú svoju činnosť ukončenú, alebo pozastavenú. Predmetom činnosti sú prevažne maloobchodná a veľkoobchodná činnosť, sprostredkovacie práce, podnikanie v poľnohospodárstve, zábavy, lesníctva, poľovníctva, stavebníctva a pod. Z hľadiska podnikateľských aktivít v obci prevládajú drobné podnikateľské aktivity, v rámci ktorých môžeme hovoriť o samo zamestnávaní. Len v niekoľkých prípadoch podnikatelia majú aj viac zamestnancov.

Tabuľka č.4 Podnikateľské subjekty

Údaje k 31.12.2012	Okres Poltár	Uhorské
Právne subjekty v Registri organizácií	1498	42
Právnické osoby spolu	464	20
Podniky	179	2

Obchodné spoločnosti -spolu	156	4
Akciové spoločnosti	3	0
Spol. s r.o.	153	4
Družstvá	4	0
Neziskové inštitúcie -spolu	285	13
Fyzické osoby -podnikatelia	1034	22
Fyzické osoby podnikatelia - živnostníci	920	20
Fyzické osoby -podnikatelia - slobodné povolania	50	0
Fyz. osoby -podnikatelia - samostatne hospodáriaci roľníci	64	2
Počet podnikov v súkromnom sektore spolu	175	0
Počet podnikov v súk. sektore v medzinár.vlast. s prevaž. súk.s.	5	0
Počet podnikov v súkromnom sektore v zahraničnom vlastníctve	11	0
Počet podnikov v súkromnom sektore družstevnom vlastníctve	4	0
Počet podnikov vo verejnom sektore	4	0

Zdroj: ŠÚ SR, Regiostat

Obchodná sféra

V obci je pomerne slabá ponuka služieb a len veľmi skromná druhová škála obchodno-obslužnej vybavenosti. Obchod so zmiešaným tovarom - 2 predajne, pohostinstvo - 1 pohostinstvo.

Cestovný ruch

V súčasnosti nemá obec zariadenie cestovného ruchu. Pred 20 rokmi bola pri vodnej nádrži – rybníku vybudovaná športová a ubytovacia infraštruktúra, týmto sa stalo územie turisticko-rekreačným centrom. V súčasnosti už centrum nie je funkčné z dôvodu chýbajúcich investičných stimulov.

Partnerstvá, účasť v združeních.

Partnerstvá, účasť v združeních:

- Združenie miest a obcí Novohradu -združenie obcí v regióne Novohrad
- Mikroregión Hornohrad- záujmové združenie obcí s ďalšími ôsmimi obcami okresu Poltár
- Partnerstvo pre rozvoj regiónu Poltár - medzi sektorové partnerstvo, do ktorého patrí aj obec Uhorské
- MAS Hornohrad - verejno-súkromné partnerstvo, ktoré združuje členov za účelom spoločného využitia prostriedkov z Programu rozvoja vidieka
- Združenie obcí pre likvidáciu komunálneho odpadu Poltár - vzniklo za účelom spravovania skládky komunálneho odpadu so sídlom v Brezničke.

Podujatia, aktivity, projekty

- Hornohradské športové dni
- rôzne obecné aktivity, ako napr. Obecná zabíjačka, Deň matiek, športové súťaže, Deň detí, Vatra, oslavy SNP, nohejbalový turnaj na počesť SNP a podobne

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Ovzdušie

Ovzdušie je jednou zo základných zložiek životného prostredia. Kvalita je daná emisnými pomermi a rozptylovými podmienkami. Podmienky na rozptyl v ovzduší sa menia nielen v priebehu roka, sú závislé od klimatických podmienok a meteorologickej situácie. Z pohľadu kvality ovzdušia sa sleduje emisná a imisná situácia. Emisiou je každé priame, alebo nepriame vypustenie znečisťujúcej látky do ovzdušia. Imisiou sa rozumie zmes škodlivín nachádzajúcich sa vo voľnom ovzduší. Imisie sa sledujú prostredníctvom automatických monitorovacích staníc (AMS).

Ovzdušie je zaťažované predovšetkým základnými znečisťujúcimi látkami, pričom najväčším producentom týchto exhalátov je energetický priemysel, ťažký strojársky priemysel, komunálna energetika a doprava.

Emisiou sa rozumie každé priame alebo nepriame vypustenie znečisťujúcej látky do ovzdušia. K základným znečisťujúcim a vybraným znečisťujúcim látkam ovzdušia sa zaraďujú tuhé znečisťujúce látky (TZL), oxidy síry vyjadrené ako oxid siričitý (SO₂), oxidy dusíka (NO_x), oxid uhoľnatý (CO), pachové látky, organické látky (napr. NM VOC), ktoré sú v odpadových plynch v plynovej fáze vyjadrené ako celkový organický uhlík adibenzodioxíny a dibenzofurány.

Emisie základných znečisťujúcich látok v okrese Poltár postupne klesajú. Príčinou je nahrádzanie menej ušľachtilých palív ušľachtilejšími (zemný plyn), ako aj všeobecný pokles výroby a spotreby energie. Určitou výnimkou sú emisie organických plynov a pár, ktoré majú kolísajúci priebeh.

Významným zdrojom emisií je popri stacionárnych zdrojoch aj automobilová doprava, produkujúca predovšetkým emisie NO_x a CO.

Tabuľka č. 5 Prehľad o emisiách CO v tonách/rok

rok	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Poltár	95,77	25,23	35,83	22,67	21,79
Banskobystrický samosprávny kraj	19 765,92	17 957,02	18 267,20	18 980,14	17 370,69
SR	110 739,24	129 920,89	141 294,28	138 177,30	135 705,93

Tabuľka č. 6 Prehľad o emisiách NO_x v tonách/rok

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Poltár	135,83	145,11	63,85	13,00	11,02
Banskobystrický samosprávny kraj	3 032,99	3 989,74	4 352,27	3 692,96	3 718,32
SR	34 721,28	34 951,33	34 915,00	31 442,57	30 076,54

Tabuľka č. 7 Prehľad o emisiách SO₂ v tonách/rok

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Poltár	20,62	5,45	3,51	1,79	1,62
Banskobystrický samosprávny kraj	3 434,74	3 404,67	4 296,79	3 516,27	3 549,14
SR	60 730,68	65 703,41	65 159,59	55 129,10	49 957,87

Pôda

V samotnom posudzovanom území sa nachádza poľnohospodárska pôda – orná, parcely evidované ako zastavané plochy a nádvoría. Vplyv vodnej alebo veternej erózie na degradáciu pôd nie je žiadny alebo veľmi slabý. Pôdy posudzovaného územia sú relatívne čisté bez zvýšeného obsahu rizikových prvkov (ťažkých kovov) presahujúcich limitné hodnoty.

Pôdny kryt je ovplyvnený okolitými pohoriami, ako aj nivou potoka Poltarica, Uhornianka a rieky Ipeľ, v okolí ktorej sa vyskytujú hlavne fluvizeme. Nížiny a údolné nivy vodných tokov sa vyznačujú pôdami ovplyvnenými podzemnou, prípadne aj záplavovou vodou. Materským substrátom týchto pôd sú naplaveniny vodných tokov, preto sú tieto pôdy veľmi mladé. V týchto podmienkach sa vytvorili tzv. lužné pôdy. Podľa stupňa vývoja ich sa delia na viacero typov (rambla, paternia, vega, borovina), ich kvalita však viac než od vývoja závisí od pôdotvorného materiálu. Na štrkovitých alebo kamenitých naplaveninách bývajú nepriaznivé, naopak na hlinitých naplaveninách sú veľmi úrodné takmer okamžite od ich vzniku.

Lužné pôdy sa trochu prelínajú s ďalšími pôdami ovplyvnenými vodou – glejovými a pseudoglejovými pôdami, ktorých horizonty sú ovplyvnené oxidačnými procesmi (v prípade striedavého zamokrenia) alebo redukčnými procesmi (v prípade trvalého zamokrenia). Tieto pôdy sa vyskytujú aj v okolí vodných tokov, nie sú však na ne viazané a nájdeme ich aj v rôznych terénnych preliačinách alebo v lokalitách s nepriepustnou vrstvou v podloží aj ďaleko od riek a potokov.

V zastavanom území a poľnohospodárskych areáloch sú vyvinuté antropogénne pôdy (kultizeme). Z hľadiska úrodnosti patrí celé územie k úrodnejším pôdam Slovenska, index poľnohospodárskeho potenciálu južnej časti je vysoký (cca 60 – 80%). Podľa stupňa BPEJ prevládajú veľmi produkčné až produkčné pôdy. V okolitých pohorách prevládajú hnedé lesné pôdy (kambizeme). Tieto sú v nižších polohách zväčša bohatšie, vo vyšších polohách je ich profil premytý intenzívnejšími zrážkami, v dôsledku čoho sú kyslejšie a chudobnejšie. Sú to pre les priaznivé pôdy, s dobrými vlastnosťami. Ich najväčším nedostatkom býva miestami ich vysoká kamenitosť.

Fluvizeme sú mladé, dvojhorizontové A-C pôdy, vyvinuté výlučne z holocénnych fluviálnych, t.j. aluviálnych a proluviálnych silikátových a karbonátových sedimentov (alúviá tokov, náplavové kužele), v okolí koryta toku Poltarice a Uhorštianskeho potoka. Sú to pôdy v iniciálnom štádiu vývoja s pôdotvorným procesom slabej tvorby a akumulácie humusu, pretože proces je, resp. bol narúšaný záplavami a aluviálnou akumuláciou.

Fluvizeme sú azonálne pôdy, vyvinuté z recentných fluviálnych náplavov v rôznych nadmorských výškach a klimatických oblastiach Slovenska. U týchto pôd je dôležitý pravidelný monitoring na kontamináciu pôd, pretože potenciálne kontaminované podzemné vody alúvií ale aj samotné povodňové kaly pochádzajú z rôznych zdrojov (prítokov). Ekopriestorfluvizemí je významný najmä ako potravinová základňa a zásobáreň vôd.

Pôvodným prirodzeným porastom fluvizemí boli v minulosti lužné lesy a nivné lúky. Skultúrne fluvizeme majú rôznorodé chemické a fyzikálne vlastnosti. Môžu byť kyslé až alkalické, piesočnaté až ílovité, silikátové aj karbonátové. Fluvizeme majú rôznu bonitu – môžu byť veľmi úrodné, ale tiež aj neplodné. Na strednom a južnom Slovensku patria medzi najlepšie zeleninárske pôdy a navyše blízkosť podzemných vôd umožňuje ich zavlažovanie. Na hlbokých hlinitých a ťažších fluvizemiach s podzemnou vodou hlbšie ako 1,5 m sa dobre darí obilninám, technickým plodinám a tiež okopaninám. Piesčitejšie druhy fluvizemí sú po dôkladnej kultivácii vhodné pre pestovanie zeleniny a krmovín, hlavne ďateľovín. Na tieto plodiny možno využiť aj fluvizemekultizemné glejové. Fluvizeme modálne a kultizemnékarbonátové sú pri priaznivých klimatických podmienkach vhodné aj na pestovanie pšenice a jačmeňa, na nekarbonátových varietach fluvizemí možno úspešne pestovať konope a ľan.

Fluvizeme sa vyskytujú v nivách riek a ich vývoj bol opakovane narušovaný záplavami. Ich pôdny profil sa tým často obohacuje o novú vrstvu kalových sedimentov. Kambizem je najrozšírenejším pôdnym typom na Slovensku. Nachádza sa na rovinách aj v podhorách, predovšetkým však na zvetralinách pevných nekarbonátových hornín. Často obsahujú v celom profile kamene a štrk. Úrodnosť tohto typu pôdy je daná jeho vlastnosťami a miestom výskytu.

Pokles kvality pôd je spôsobený najmä imisným spádom z diaľkových prenosov, znečistenou závlahovou alebo spodnou vodou, veľkoplošným systémom hospodárenia na ornej pôde, chemizáciou a pod. Ďalším faktorom, ktorý môže znižovať kvalitu pôdy, je veterná erózia. Prejavuje sa hlavne v oblastiach s ľahkými pôdami.

Povrchové vody

Všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody sú uvedené v prílohe č. 1 Nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Nariadenie vlády stanovuje tiež limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia splaškových odpadových vôd, komunálnych odpadových vôd a osobitných vôd vypúšťaných do povrchových vôd alebo do podzemných vôd, osobitne na ich vypúšťanie v citlivých oblastiach.

Kvalita povrchových vôd je ovplyvňovaná jednak bodovými zdrojmi znečisťovania ako aj rozptýlenými zdrojmi znečisťovania povrchových vôd.

Bodové zdroje znečisťovania majú sústredené vypúšťanie odpadových vôd do recipientov (kanalizačné systémy, výpuste ČOV, výpuste z poľnohospodárskych prevádzok, priemyselných areálov, turistické a rekreačné zariadenia a pod.). Pri týchto zdrojoch znečistenia je možná identifikácia pôvodcu, určenie jeho základných charakteristík ako režim vypúšťania, množstvo a akosť vypúšťaných vôd v časových reláciách atď. – zdroje môžu byť monitorované.

Rozptýlené zdroje znečisťovania podľa ich pôvodu pôsobia trvalo, alebo občas a ich veľkosť a vplyv na akosť vôd je podmienená ešte celým radom spolupôsobiacich faktorov. Zdrojmi plošného znečistenia sú predovšetkým: poľnohospodárstvo, splachy zo spevnených plôch, splachy z komunikácií a železníc, znečistené zrážkové vody, znečistené závlahové vody.

Okrem týchto zdrojov plošného znečistenia sa na kontaminácii vôd významnou mierou podieľajú i tzv. difúzne priestorové rozptýlené bodové zdroje znečistenia, ktoré nie sú zahrnuté medzi evidované zdroje znečistenia. Na rozdiel od pomerne ľahko identifikovateľných, lokalizovateľných a merateľných bodových zdrojov znečistenia priemyselnej a komunálnej povahy sú plošné a difúzne zdroje znečistenia menej adresné, evidenčne náročnejšie a problematcky merateľné – nedajú sa monitorovať. Ich sumárny účinok je dosiaľ iba odhadovaný aj to málo presvedčivo.

Širšie okolie posudzovaného územia je odvodňované vodným tokom, ktorý patrí do povodia rieky Ipľa. Kvalita vody toku je ovplyvnená nedostatočne čistenými komunálnymi odpadovými vodami, ktoré sú vypúšťané.

Systematické sledovanie kvality povrchových vôd v území zabezpečuje od roku 1982 SHMÚ na toku Ipľa a Suhej. Klasifikácia vody uskutočnená v súlade s STN 75 7221 vychádza zo zhodnotenia vybraných ukazovateľov kvality vody, ktoré sú rozdelené do 8 skupín:

- A – skupina ukazovateľov kyslíkového režimu (rozpustený kyslík, BSK₅, CHSKCr alebo CHSKMn)
- B – skupina základných fyzikálno-chemických ukazovateľov (pH, teplota vody, rozpustné látky)
- C – skupina nutrientov (amoniakálny dusík, dusičnanový dusík, celkový fosfor)
- D – skupina biologických ukazovateľov
- E – skupina mikrobiologických ukazovateľov (koliformné baktérie, termotolerantné koliformné baktérie)
- F – skupina mikropolutantov
- G – toxicita
- H – rádioaktivita (celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta)

Povrchové vody sa zaraďujú do piatich tried:

- I. Veľmi čistá voda (voda je obvykle vhodná pre vodárenské účely, potravinársky priemysel, kúpaliská, chov lososovitých rýb, voda má veľkú krajínovú hodnotu)
- II. Čistá voda (voda je obvykle vhodná pre vodárenské účely, vodné športy, chov rýb, zásobovanie priemyselnou vodou, má krajínovú hodnotu)
- III. Znečistená voda (voda je obvykle vhodná pre zásobovanie priemyselnou vodou, pre vodárenské účely je podmienene použiteľná, voda má malú krajínovú hodnotu)
- IV. Silne znečistená voda (voda je obvykle vhodná len pre obmedzené účely)
- V. Veľmi silne znečistená voda (voda sa obvykle nehodí pre žiadne účely)

Tabuľka č. 8: Kvalita vody v toku Ipeľ

Vodný Tok	Riečny km	Skupina a trieda znečistenia vôd					
		A	B	C	D	E	F
Ipeľ	143,2	III.	III.	IV.	III.	IV.	III.
Suchá	3,1	V.	IV.	V.	V.	V.	III.

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2012

Podzemné vody

Najvýznamnejšími potenciálnymi zdrojmi znečisťovania podzemných vôd sú látky prenikajúce z poľnohospodárskej činnosti, energetický priemysel a tepelné hospodárstvo.

V posudzovanom území nebola zistená kontaminácia podzemných vôd. Podzemné vody v území sú používané ako zdroj pitnej vody. Nenachádzajú sa tu žiadne zdroje minerálnych a termálnych vôd. Na monitorovanie kvality podzemnej vody môže slúžiť studňa v areáli navrhovateľa. Kvalita vody z uvedeného odberného miesta bude kontrolovaná v zmysle platných rozhodnutí príslušných orgánov.

Hluk

Hluk je nežiaduci a škodlivý jav, ktorý nepriaznivo pôsobí na zdravotný stav obyvateľstva, ako aj na prírodné prostredie. Zvuková hladina 65 dB(A) predstavuje hranicu, od ktorej začína byť negatívne ovplyvňovaný vegetatívny nervový systém človeka.

Najväčším zdrojom hluku v dotknutom území je predovšetkým automobilová doprava.

Environmentálne záťaž

Za environmentálnu záťaž sa považuje také znečistenie podzemnej vody, pôdy a horninového prostredia, ktoré presahuje stanovené kritériá pre koncentráciu znečisťujúcich látok ustanovených v právnych predpisoch zákona č. 409/2011 Z.z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaž a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Prítom stačí, aby bola prekročená miera kritérií jednej znečisťujúcej látky v uvedených zložkách životného prostredia. Podľa registra environmentálnych záťaž sa priamo na posudzovanej lokalite nevyskytujú environmentálne záťaž ani v k.ú. obce.

Zdravie obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov: ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti, ako aj životné prostredie. Vplyv znečisteného životného prostredia na zdravie ľudí je dosiaľ málo preskúmaný, odzrkadľuje sa však najmä v ukazovateľoch stredná dĺžka života pri narodení, celková úmrtnosť, dojčenská a novorodenecká úmrtnosť, počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými a vývojovými vadami, štruktúra príčin smrti, počet alergických, kardiovaskulárnych

a onkologických ochorení, stav hygienickej situácie, šírenie toxikománie, alkoholizmu a fajčenia, stav pracovnej neschopnosti a invalidity, choroby z povolania a profesionálne otravy.

Syntetickým ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. Od roku 1970 do roku 2001 sa stredná dĺžka života v SR zvýšila u mužov zo 66,7 na 69,54 a u žien zo 72,9 na 77,6 rokov. I napriek tomuto trendu predĺženia strednej dĺžky života pri narodení tento ukazovateľ nedosiahol hranicu európskeho priemeru. Stredná dĺžka života bola v roku 2013 v okrese Poltár u mužov 71,25 a u žien 78,24 roka.

Tabuľka 9: Stredná dĺžka života pri narodení – rok 2013

Okres	Muži	Ženy
Poltár	71,25	78,24

Zdroj: UZIS

Z porovnania štatistík za dlhšie obdobie je zrejmé, že v štruktúre úmrtnosti podľa príčin smrti nedochádza v posledných rokoch v SR k podstatným zmenám. Päť najčastejších príčin smrti: kardiovaskulárne ochorenia, zhubné nádory, vonkajšie príčiny (poranenia, otravy, vraždy, samovraždy a pod.), choroby dýchacej sústavy a ochorenia tráviacej sústavy, majú za následok 95% všetkých úmrtí. Z hľadiska chorobnosti obyvateľstva v celosvetovom meradle zaujímajú srdcovo-cievne ochorenia vedúce miesto. Tento stav je aj v dôsledku poklesu úmrtnosti na ostatné choroby, najmä infekčné, ľudia sa dožívajú vyššieho veku, v ktorom často dochádza k degeneratívnym chorobám srdca. Prírastok týchto ochorení je i v dôsledku civilizačných faktorov.

V okrese Poltár v štatistike úmrtnosti podľa príčin smrti dominujú ochorenia obehovej sústavy (ischemické choroby srdca a cievne ochorenia mozgu). Ďalšími skupinami v poradí najčastejších príčin úmrtia sú vonkajšie príčiny a ochorenia tráviacej sústavy.

Vzťah kontaminácie životného prostredia k zdravotnému stavu obyvateľstva je však komplikovaná a závažná problematika. Priamy vplyv životného prostredia na zdravotný stav obyvateľstva je ťažko hodnotiť aj vzhľadom na to, že príčinnosť chorôb je multifaktorálna a výrazný vplyv na vznik a vývoj chorobnosti má aj životný štýl, genetické faktory, stres, úroveň zdravotníctva a pod. Taktiež v súčasnosti dostupné údaje neumožňujú dostatočne kvantitatívne určiť podiel kontaminácie životného prostredia na vývoji zdravotného stavu. Vplyv životného prostredia sa odhaduje na úrovni 15 až 20%.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1 Požiadavky na vstupy

Záber pôdy a zastavaných území

Plánovaný zámer predpokladá využitie existujúcich zastavaných plôch v areáli poľnohospodárskeho strediska Klas, Uhorské.

Navrhovaná činnosť bude umiestnená parc. č. 1000/13 ktorá je evidovaná ako zastavané plochy a nádvoria (výmera parcely 1716 m²), parc. č. 1000/14 - je evidovaná ako zastavané plochy a nádvoria (výmera parcely je 1718 m²). Realizáciou zámeru nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy.

Poľnohospodárske stredisko sa nachádza v v zastavanom území obce a je tvorený nasledovnými parcelami:

Parcely KN-E: 949/2, 950/1, 951/1, 958/1, 960/1, 963/2, 964/1, 965/1, 967/1, 968/1, 971/3, 971/4, 975/1, 980/1, 981/1, 982/1, 983/1, 984/2, 985/1, 986/1

Parcely KN-C: 1000/23, 1000/14, 1000/16, 1000/13, 1000/4, 1000/5, 1000/9, 1000/10, 1000/11, 1000/20, 1068/10, 1068/11, 1068/12, 1068/13

Ohraničenie KN-C parcela 1000/1.

Surovinové zabezpečenie

Pre výstavbu:

Stavebné materiály budú zabezpečené dodávateľskou firmou, ktorá je odborne spôsobilá na realizáciu stavebných prác a ktoré budú realizované v zmysle platných STN a ostatných právnych predpisov.

Pri chove hovädzieho dobytku v počte 304 VDJ bude potrebné zabezpečiť seno, senáž, slama (podstielka).

Spotreba vody

Navrhovaná činnosť uvažuje s odberom vody z jestvujúcej vŕtanej studne umiestnenej v areáli strediska. Výpočet potreby vody je určený podľa Vyhl. MŽP SR č.684/2006 Z..z. ,

Denná spotreba vody 1/deň

Kravy 216 x 60l/d x 180 dní

Teľatá 216 x 15l/d x 180 dní

Býky 8 x 70l/d x 180 dní

Celková spotreba vody 103 716 m³.

Prívod vody bude riešený z existujúceho vodného zdroja, ktorým je vŕtaná studňa. Voda zo studne sa pomocou tlakovej stanice čerpá a tlačí do rozvodného potrubia na hospodárskom stredisku. Rozvod vody v zimovisku dobytku bude zabezpečovať prívod pitnej vody k jednotlivým navrhovaným napájačkám ktorý bude vedený v podlahách.

Nakoľko sa jedná o zimovisko zvieratá budú ustajnené len 6 mesiacov (180 dni) v roku.

Dažďové vody zo striech budú odvádzané na terén = parcely – zelené plochy vo vlastníctve investora.

Elektrická energia

Odber elektrickej energie počas bude zabezpečený z existujúcich elektrických prípojok areálu hospodárskeho dvora. Prevádzka navrhovanej činnosti uvažuje s odberom elektrickej energie.

Prívod NN:

Na stavenisku najbližšom stĺpe vzdušnej vetvy areálového rozvodu NN bude zrealizovaný káblový zvod do rozpojovacej istiacej skrine pre vzdušný rozvod NN - VRIS1, inštalovanej vo výške cca 1,5m nad upraveným terénom. Kábel AYKY-J 4x25mm² bude pripojený k vodičom vzdušnej siete prostredníctvom strmeňových svoriek a na stĺpe, fixovaný upevňovacími pásmi. V skrini bude kábel ukončený a jeho vodiče vysvorkované v poistkových základoch a na PEN prípojnici.

Elektroinštalácia

Základné technické údaje

Druh rozvodnej siete

TN-C-S

NAPÁJANIE

Druh prúdu a kmitočet

3 ~ 50Hz

Menovité napätie

400V a 230V

Napät'ové pásmo elektrickej inštalácie budovy

striedavé - II

OCHRANA PRED ZÁSAHOM ELEKTRICKÝM PRÚDOM

Ochranné opatrenie:

SAMOČINNÉ ODPOJENIE NAPÁJANIA

VÝKONOVÁ BILANCIA

Inštalovaný príkon:

P_i = 23,92 kW

Súčasnosť:	$\beta = 0,56$
Súčasný príkon:	$P_p = 13,40 \text{ kW}$
Ročná spotreba elektrickej energie	$A_r \approx 30\,000 \text{ kWh/r}$
Stupeň dôležitosti dodávky elektrickej energie:	III (STN 341610 - §16107c)
Skupina elektrických zariadení: A f) g) (Vyhl. 508/2009 Z.z.,)	

Hlavným rozvádzačom NN bude oceľovo plechová rozvodnica vyhotovená v krytí IP66/IP20, vybavená štandardnými istiacimi a spínacími prístrojmi, osadená na vonkajšom obvodom múre budovy. Káblové rozvody budú zrealizované celoplastovými káblami s medeným jadrom, PVC plášťom a izoláciou CYKY. Káble budú v hlavnej trase uložené voľne do káblového žľabu a po odbočení zatiahnuté do ochranných PVC rúrok.

Osvetľovacia sústava ustajňovacieho priestoru bude tvorená výbojkovými svietidlami, zvesenými zo strešnej konštrukcie. Vstupy a hnojná koncovka budú osvetlené nástennými výbojkovými svietidlami. Osvetlenie bude ovládané od vstupov do osvetľovaných priestorov. Pripojenie prenosných elektrických spotrebičov a náradia bude sprostredkované prostredníctvom zásuvkových skríň, inštalovaných na obvodom múre budovy pri vstupných vrátach.

Vyhrievané výklopné žľaby, resp. napájačky budú napojené zo spoločných káblových obvodov spínaných termostatom.

V objekte bude zriadená sústava s vyrovnaným potenciálom na hlavnej uzemňovacej svorkovnici, vodivo pripojenej k uzemňovaču bleskozvodu. Zriadenie a samotná konštrukcia ochrany pred bleskom podľa v súčasnosti platného súboru STN bude odporúčané na základe analýzy rizika škôd spôsobených pri zásahu blesku.

Plyn a zásobovanie teplom

V zimovisku dobytka sa neuvažuje s plynovým vykurovaním. V sociálnej časti objektu sa uvažuje s vykurovaním prostredníctvom elektrického konvektora.

Dopravná a iná infraštruktúra

Navrhovaná činnosť nevyvolá žiadne požiadavky na zmenu existujúcej dopravnej a inej infraštruktúry v obci Uhorské. Vstup do areálu navrhovateľa je príjazdovou miestnou komunikáciou z existujúcej komunikácie Uhorské. V areáli bude využívaná existujúca vnútroareálová komunikácia z betónov ostanú v súčasnej podobe bez zmien.

Počas výstavby:

Výstavba areálu bude mať vplyv na dočasné zvýšenie počtu automobilov, hlavne nákladných áut prepravujúcich stavebný odpad a stavebný materiál. Toto zvýšenie dočasne zaťaží aj prístupové cesty k areálu, avšak predpokladané zaťaženie nebude nad únosnú mieru.

Počas prevádzky:

Počas zimného obdobia sa budú všetky krmivá dovážať iba priamo z uskladňovacích priestorov hospodárskeho dvora. Všetky vedľajšie živočíšne produkty sa budú vyvážané na hnojisko. Vzhľadom k tomu nepredpokladáme zvýšenie dopravného zaťaženia mimo posudzovaného areálu.

Nároky na pracovné sily

Navrhovateľ v súčasnosti v stredisku trvalo nezamestnáva pracovníkov. Posudzovaná činnosť umožní zvýšiť zamestnanosť cca o 2 pracovné miesta.

2 Údaje o výstupoch

Zdroje znečistenia ovzdušia

Počas výstavby navrhovanej činnosti budú zdrojom znečistenia ovzdušia stavebné práce, resp. stavebná mechanizácia pomocou ktorej sa budú vykonávať stavebné činnosti súvisiace s realizáciou navrhovanej činnosti vrátane prvkov technickej a dopravnej infraštruktúry. Ide o bodové, líniové a plošné zdroje znečisťovania ovzdušia.

Plošným zdrojom znečistenia ovzdušia bude samotné stavenisko. Prístupové komunikácie, ktoré sa budú využívať počas výstavby navrhovanej činnosti budú predstavovať líniové zdroje znečistenia ovzdušia a mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia a to dopravu súvisiacu s výstavbou navrhovanej činnosti. Doprava stavebných materiálov bude nepravidelná a časovo a početnosťou obmedzená. Intenzita dopravy, ktorá bude pochádzať z dopravy spojenej s výstavbou navrhovanej činnosti, sa v súčasnosti nedá presne kvantifikovať, nakoľko nie je presný časový harmonogram výstavby, materiálová bilancia a individuálna potreba.

Uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia budú predovšetkým zdrojom tuhých znečisťujúcich látok, oxidov dusíka a uhlíka a celkového organického uhlíka. Množstvo emisií bude závisieť od počtu mechanizmov, priebehu výstavby, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. Zvýšená prašnosť sa bude prejavovať najmä vo veterných dňoch a pri dlhšie trvajúcim bez zrážkovom období. Prístup na stavenisko a preprava materiálov a pracovníkov stavby bude po miestnej prístupovej komunikácii vnútroareálových spevnených plochách, resp. po predmetných pozemkoch. Stavebný dvor bude umiestnený v rámci areálu navrhovanej činnosti na predmetných parcelách. Zvýšenie intenzity dopravy navrhovanou činnosťou ako aj samotná výstavba navrhovanej činnosti počas výstavby v dotknutom území nebude mať za následok významné zvýšenie emisií na okolitých komunikáciách a v záujmovom území. Vplyvy budú lokálne a dočasné, nepredpokladá sa zhoršenie kvality ovzdušia.

Nakoľko sa jedná o činnosti, pri ktorých môžu vzniknúť prašné emisie najmä pri búracích prácach, pri stavbe navrhovanej činnosti budú využívané technicky dostupné prostriedky s ohľadom na obmedzenie prašných emisií, trvanie emisií, meteorologických podmienok a podmienok okolia.

Vzhľadom ku charakteru výstavby objektu a jeho umiestnenia je potrebné zdôrazniť, aby v etape výstavby dodávateľ stavby zaistil účinnú techniku na čistenie komunikácií a zaistil vykonávanie riadnej údržby (komunikácii aj stavebných mechanizmov) a zjazdnosti ním využívaných prístupových ciest po celú dobu stavebných prác. Medzi ďalšie opatrenia počas tejto etapy patrí obmedzenie prašnosti skládok sypkých materiálov počas sucha ich vhodným skladovaním (v uzavretých objektoch) alebo kropením, rovnako aj obmedzenie nadmerného hluku na stavenisku výberom vhodných mechanizmov a vykonávaním hlučných prác len v bežnom pracovnom čase počas týždňa.

Vzhľadom k uvedenému aj k vzdialenosti a situovaniu najbližšej obytnej zástavby a vzhľadom na charakter stavebných prác a ich situovanie možno konštatovať, že vplyv bodových, líniových a plošných zdrojov znečistenia ovzdušia neovplyvní kvalitu ovzdušia v dotknutej lokalite.

Emisie plynov z poľnohospodárskej činnosti výrazne ovplyvňujú životné prostredie. Poľnohospodárstvo je nielen významným producentom amoniaku, ale vzniká aj celý rad ďalších plynov, najmä metán, CO₂, CO, N₂O, NO_x, H₂S a ďalšie zápachové plyny.

Hlavným producentom týchto plynov je chov hospodárskych zvierat a na neho nadväzujúca manipulácia, skladovanie a aplikácia organických odpadov –maštalného a tekutého hnoja. Je potrebné, aby znížila jeho produkciu a vylučovanie do prostredia na minimálnu udržateľnú úroveň.

Z uvedeného dôvodu budú pri navrhovanej činnosti využívané techniky znižovania emisií amoniaku pri chove hospodárskych zvierat.

Počas prevádzky bude navrhovaná činnosť emitovať znečisťujúce látky z týchto zdrojov:

Mobilný kontinuálny zdroj	Charakteristika	Znečisťujúce látky
Technológia chovu	Stacionárny kontinuálny zdroj, fugitívnych emisií	NH ₃ , CH ₄ , CO ₂ , H ₂ S
Doprava na vnútroareálových komunikáciách k objektu	Mobilný kontinuálny zdroj fugitívnych emisií	Najmä CO ₂ , CO, NO _x , SO ₂ , C _x H _y ¹ , TZL, benzén, benzo(a)pyrén

¹ „nespálené uhlovodíky“ C_xH_y (chemicky veľmi rôznorodá skupina, obsahujúca také organické zlúčeniny po čiastočnej oxidácii uhlovodíkov, napr. aldehydy)

Realizáciou navrhovanej činnosti vznikne nasledovný zdroje znečistenia ovzdušia kategorizované podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší:

1) stredný zdroj znečisťovania ovzdušia

6.12.2 Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom chovných miest:

e) hovädzí dobytok - ostatný ≥ 200 a zároveň < 750

Počas prevádzky chovov hospodárskych zvierat bude životné prostredie zaťažené emisiami znečisťujúcich látok do ovzdušia. Ustajnené zvieratá produkujú biologické teplo, dýchaním vodné pary a CO₂, rozkladom exkrementov vznikajú anorganické plyny – amoniak (NH₃) a vo veľmi malej miere sulfán (H₂S).

Rozkladom organickej hmoty (krmív, stielky, trusu) vznikajú látky, ktoré spôsobujú znečistenie ovzdušia. Hlavnou znečisťujúcou látkou je amoniak, ďalej metán, sulfán a oxid uhličitý.

Amoniak a jeho plynné zlúčeniny, ktoré sú tvorené hlavne exkrementami, je hlavnou zložkou zápachu.

Amoniak a jeho plynné zlúčeniny vznikajú z výkalov pri ustajnení dobytká a na hnojisku.

Prísun proteínov v krmive bude zodpovedať produkčnej úrovni zvierat, čím sa dosiahne zníženie obsahu nadbytočného dusíka v exkrementoch. Stratégia kŕmenia poskytuje nákladovo najúčinnšie možnosti znižovania emisií, nakoľko prináša efekt v každom stupni, kde sa amoniak môže uvoľňovať¹.

Vetrание ustajňovacích plôch je prirodzeným spôsobom - prívod vzduchu je priebežnými otvormi vybudovanými v obvodových stenách, dvernými otvormi, odvod vzduchu je riešený cez priebežnú hrebeňovou štrbinou vybudovanou v hrebeni strechy.

Pri správnej technologickej prevádzke ako aj aplikovaní správnej farmárskej praxe sa predpokladá, že množstvo vypúšťaných emisií do ovzdušia je nevýznamné. Z predmetného zdroja znečisťovania ovzdušia je primárne obmedzená tvorba fugitívnych emisií zo zdroja do ovzdušia, a to aplikáciou správnej farmárskej praxe ako aj používaním technológií a zariadení šetrných k životnému prostrediu v dôsledku čoho budú splnené požiadavky zabezpečenia rozptylu emisií sú určené v prílohe č. 9 k vyhláške č. 410/2012Z.z..

Fugitívne emisie, ktoré môžu vznikáť napr. ustajnením, kŕmením a pod. budú z uzavretých objektov odvádzané tak, aby nespôsobovali významné znečistenie ovzdušia a bol zabezpečený dostatočný rozptyl vypúšťaných znečisťujúcich látok v súlade s normami kvality ovzdušia, v dôsledku čoho bude zabezpečená ochrana zdravia ľudí a ochrana životného prostredia.

Prašnosť zo steliva nebude významná. Ďalším zdrojom prašnosti je kŕmenie. Množstvo prachu je obtiažne zhodnotiť a je závislé od druhu krmiva – väčšie od šrotu, minimálne od senáže, siláže.

Vzhľadom k použitej technológii kŕmenia, kedy sa kŕmna dávka pripravuje v miešacom kŕmnom voze a do kŕmneho žlabu bude prašnosť z kŕmenia len minimálna. V tomto prípade nie je prašnosť významným vplyvom v ovzduší. Zistenie správnych emisných hodnôt TZL pri kŕmení a pri podstielaní neumožňuje súčasný stav techniky merania emisií. Ide o emisie fugitívne, ktoré sa do atmosféry dostávajú oknami, dverami, vetracími prieduchmi, netesnosťami a pri prevádzke na voľnom priestranstve. Všeobecné podmienky prevádzkovania zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky vyžadujú, aby pri úprave, doprave, vykladaní a nakladaní prašných materiálov boli zariadenia zakapotované. Pri skladovaní prašných materiálov je potrebné vykonať opatrenia, ako napr.:

skladovať prašné materiály najmä v silách, zastrešiť a uzatvoriť sklad prašných materiálov zo všetkých strán, zakryť povrch skladovaných prašných materiálov a možnosť zasadiť protiveternú ochrannú zeleň.

NOX a CH₄ - dusík vo výkaloch a v moči hovädzieho dobytku prispieva 20-40% k emisiám oxidov dusíka z poľnohospodárskej krajiny; pri chove hovädzieho dobytku a iných prežúvavcov dochádza taktiež k emisii metánu; samozrejme oxidy dusíka a metán sú skleníkové plyny. Pri skladovaní maštalného hnoja sa uvoľňuje priebežne amoniak a v dôsledku aeróbnej fermentácie sa produkuje CO₂ a H₂S.

Dôležitým faktom je, že hovädzí dobytok bude ustajnený v kravíne len počas zimných mesiacov. Zvyšné obdobie v roku bude dobytok pasený na okolitých lúkach a pasienkoch

Mobilným zdrojom znečistenia ovzdušia počas prevádzky automobilová a traktorová doprava, ktorá zabezpečuje dovoz krmiva pre zvieratá. Tento zdroj znečistenia bude prakticky rovnaký ako pred navrhovanou výstavbou. Automobilová a traktorová doprava, ktorá zabezpečuje dovoz na podstielanie a odstraňovanie maštalného hnoja z objektov bude výrazne nižšia, než pred navrhovanou výstavbou.

Za plošné zdroje znečisťovania ovzdušia možno považovať spevnené manipulačné plochy, prístupové komunikácie možno považovať zasa za líniové zdroje znečisťovania ovzdušia.

Odpadové vody

Areál navrhovateľa nie je odkanalizovaný vlastným kanalizačným systémom. Zrážkové vody z budov a zo spevnených plôch sú odvádzané a budú odvádzane na terén - zelené plochy.

Pri podstielkovom type ustajňovania bude dochádzať k vsakovaniu moču do podstielky, ktorá bude následne odhŕňaná spolu s výkalmi na pevné poľné hnojisko. Hnoj uložený na pevnom poľnom hnojisku môže vplyvom zrážok uvoľňovať zmes tekutých výkalov a moču (hnojovicu), ktorých únik do okolitého prostredia je potrebné zamedziť technickými opatreniami v súlade s požiadavkami vodného zákona.

Nakladanie s maštalným hnojom :

Maštalný hnoj sa tvorí v ustajňovacích priestoroch, kde sa pri chove hovädzieho dobytku používa na podstielanie slama. Jedná sa o kotercové, voľné ustajnenie. Sušina maštalného hnoja je 17-25%. Hnojovka je zmes tekutých výluhov z maštalného hnoja a dažďovej vody, ktorá padne na hnojisko, sušina je 2-3%. Znečistené dažďové vody sa produkujú na plochách, po ktorých sa vyhŕňa maštalný hnoj do hnojiska a na výdajnej ploche pre cisternu, ich sušina je 1-2%.

Odstraňovanie hnoja v predmetných maštaliach sa bude vykonávať vyhŕňaním manipulátorom s radlicou. Hnoj z hnojných chodieb a boxov sa vyhrnie na prekryté manipulačné plochy z oboch čiel kravína. Tento hnoj sa potom naloží na dopravný prostriedok a vyvezie sa na hnojisko. Likvidácia hnoja sa bude vykonávať podľa schváleného hnojného plánu a zásad správnej farmárskej praxe. Pristielanie ležiskových boxov sa bude vykonávať podľa potreby najmenej 3 x týždenne a súbežne s vyhŕňaním hnoja. Pristielat' sa bude rezanou slamou, ktorá je pre zvieratá najprirodzenejšia.

Kŕmenie zvierat je navrhnuté kompletnými kŕmnymi dávkami, skupinové, pre jednotlivé skupiny zvierat v kotercoch. Kŕmne dávky bude zostavovať zootechnická služba zvlášť pre každú skupinu. Kŕmna dávka pozostáva z kukuričnej siláže, d'atelinotrávnej senáže, sena, koncentrovaného jadrového krmiva s premixami a prípadne z doplnkových komponentov. Krmivo sa zamieša v miešacom kŕmnom voze a nadávkuje sa na kŕmny stôl v kravíne.

Prísun proteínov v krmive musí zodpovedať produkčnej úrovni zvierat, čím sa dosiahne zníženie obsahu nadbytočného dusíka v exkrementoch. Stratégia kŕmenia poskytuje nákladovo najúčinnjšie možnosti znížovania emisií, nakoľko prináša efekt v každom stupni, kde sa amoniak môže uvoľňovať. Na zníženie nadbytočných dávok proteínov sa odporúča využiť najmä tieto opatrenia:

- a) zloženie krmiva prispôbiť požiadavkám stavu chovných zvierat, napríklad podľa veku a váhy zvierat a štádia chovu,
- b) náhrada časti čerstvej trávy vlákninou s nižším obsahom proteínov, napríklad kukuričnou silážou, senom, slamou a pod.,
- c) vylúčenie intenzívneho hnojenia trávnych porastov určených na skrmovanie,
- d) zvýšenie podielu pasenia,
- e) primiešavanie biotechnologických prípravkov do krmiva.

Ustajnenie zvierat - opatrenia pre kravíny počas prezimovania :

- čistenie a denná údržba kravínov, dvorov a priechodov podľa pracovného poriadku.

Ďalšie metódy znižovania emisií amoniaku pri skladovaní organických hnojív a pri aplikácii organických hnojív do pôdy podľa bodu 9.2, prílohy č. 7 Vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktoré nepriamo súvisia s navrhovanou činnosťou:

Pri skladovaní hnojovice je potrebné zabezpečiť najmä

- a) dostatočnú kapacitu nádrže vzhľadom na vhodný čas aplikácie,
- b) prekrytie povrchu nádrží, napríklad plávajúce kryty z plastových fólií, prekrytie povrchu slamou alebo materiálom LECA,
- c) v prípade, ak povrch chráni prirodzená kôra, obmedziť manipulačné zásahy, aby sa zabránilo jej poškodeniu.

Aplikácia organických hnojív do pôdy

Dávku a čas hnojenia je potrebné zosúladiť s požiadavkami porastu na dusík. Použiť vhodnú aplikačnú techniku na zabránenie vyplavovaniu živín a šíreniu zápachu. Pred aplikáciou zabezpečiť vhodné riedenie tekutých organických hnojív alebo mechanickú separáciu tekutej zložky organických hnojív. Najúčinnjším spôsobom znižovania emisií amoniaku z tekutých organických hnojív je použitie vhodnej techniky aplikácie, ako sú:

a) injektory ktoré redukovujú emisie amoniaku tým, že umiestňujú organické hnojivo pod povrch pôdy.

Používajú sa

1. plytké alebo brázdové injektory - úzke brázdy s hĺbkou 4 - 6 cm vo vzdialenosti 25 - 30 cm,
 2. hĺbkové injektory - aplikácia tekutých organických hnojív do pôdy pomocou injekčných vidlic v hĺbke 12 - 30 cm vo vzdialenosti 50 cm,
 3. zaorávacie injektory - pružinové alebo pevné vidlicové kultivátory; sú použiteľné len na ornej pôde,
- b) pásové rozdeľovače - znižujú emisie z hnojovice zmenšením povrchovej plochy styku hnojiva so vzduchom, čím sa zamedzuje prevzdušňovaniu.

Používajú sa tieto techniky:

1. Trailinghoses - aplikácia močovky pomocou série ohybných hadíc na povrch medzi riadkami poranej pôdy.
2. Trailingshoes - aplikácia močovky cez pevné trubky ukončené kovovými „podkovami“ vedenými nad povrchom pôdy mimo porastu.

Znižovanie emisií z tuhého podielu organického hnojiva

Skladovanie maštalného hnoja v zraniteľných oblastiach rieši Vyhláška MP SR č. 199/2008 Z. z., podľa § 4 - Maštalný hnoj možno voľne skladovať na poľnohospodárskej pôde, ak nehrozí znečistenie povrchových vôd alebo podzemných vôd, najviac deväť mesiacov od prvej navážky hnoja, ktorá musí byť evidovaná v evidencii hnojív. Ďalšie skladovanie na tom istom mieste je možné až po štyroch rokoch trvalého využívania.

Skládka tuhého hospodárskeho hnojiva musí byť priebežne ošetrovaná a musí byť oboraná hlbokou brázdou.

Voľne skladovať maštalný hnoj v zraniteľných oblastiach je zakázané na poľnohospodárskej pôde:

- a) s vysokým stupňom obmedzenia aplikácie hnojív s obsahom dusíka,
- b) trvalo zamokrenej,

- c) s vysokou hladinou podzemnej vody nad 0,6 m, a to aj dočasne,
- d) na svahu so sklonom nad 3 stupne,
- e) v inundačnom území vodného toku zaplavených záplavami,
- f) na území v okolí odkrytých podzemných vôd určenom orgánom štátnej vodnej správy.

Skladovanie tekutých hospodárskych hnojív v zraniteľných oblastiach podľa § 4 Vyhláška MP SR č. 199/2008 Z. z., - je možné ak podiel poľnohospodárskej pôdy presahuje polovicu výmery farmy s vysokom stupňom obmedzenia aplikácie dusíka, sa skladovacia kapacita predžuje o jeden mesiac (hnojovica 5 mesiacov, močovka a hnojovka 4 mesiace). Skladovacie nádrže musia byť vybavené bezpečnostným mechanizmom proti preplneniu a musia byť zabezpečené proti prítoku povrchových vôd alebo prítoku z iných zdrojov.

Potreba skladovacích nádrží na maštalný hnoj podľa prílohy č. 2 k Vyhl.č. 199/2008 Z.z. bude nasledovná :

Kravy 216 x 1,15 m³/m x 6 mesiacov

Teľatá 216 x 0,27 m³/mesiac x 6 mesiacov

Býky 8 x 1,0 m³/mesiac x 6 mesiacov

Celková potrebná kapacita 1 888 m³ na jedno prezimovanie.

Kapacity skladovacích nádrže na hnojovicu sa navrhujú podľa zák. č. 394/2015, ktorým sa novelizuje zákon o hnojivách č. 136/2000 Z.z.,

Skladovací priestor na tekuté odpady, je v súlade so zákonom č. 394/2015Z.z. , ktorým sa novelizuje zákon o hnojivách č. 136/2000 Z. z..

Kapacita existujúceho poľného hnojiska je 3000 m³ maštalného hnoja a 173 m³ močovky, dĺžka 52 m x šírka 24 m.

Poľné hnojisko je stavebným úradom povolený betónový objekt tvorený H-tvarovkami, základovou doskou a previazané betónovou výstužou, usadenou na betónových základových pásoch, uzatvorené z troch strán a vypádané do močovkovej jamy. Jestvujúce hnojisko má dostatočnú kapacitu na rozšírený chov hovädzieho dobytku v areáli hospodárskeho dvora.

Pre prípad riešenia havarijnej situácie v posudzovaných objektoch a zariadeniach pri nakladaní s látkami škodiacimi vodám bude vypracovaný Havarijný plán, podľa vyhl. MŽP SR č. 100/2005 Z.z. a predložený na schválenie Slovenskej inšpekcie životného prostredia Banská Bystrica. Havarijný plán bude podľa potreby priebežne aktualizovaný.

Odpady

Realizácia navrhovanej činnosti vyžaduje stavebnú činnosť pri ktorej vzniknú najmä stavebné odpady. Druhy vzniknutých odpadov počas výstavby v členení podľa kategorizácie a Katalógu odpadov v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov je nasledovná:

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória	Navrhovaný spôsob nakladania s odpadmi
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O	Zhromažďovanie, triedené, zhodnotenie prostredníctvom oprávnenej organizácie
15 01 02	obaly z plastov	O	
15 01 03	obaly z dreva	O	
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok	N	Zneškodnenie oprávnenou organizáciou
16 02 13	vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti, iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 12	N	

17 01 07	zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O	Zhromažďované vo VOK, zneškodnenie na legálnej skládke
17 02 01	drevo	O	Zhromažďovanie, využitie na stavbe,
17 02 03	plasty	O	Zhodnocovanie oprávneným subjektom
17 04 05	železo a oceľ	O	
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10	O	
17 06 04	izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	O	Zhromažďovanie, zneškodnenie skládka odpadov
17 06 05	výkopová zemina	O	Terénne úpravy v areáli
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	Zneškodnenie oprávnenou organizáciou

Pri vykonávaní stavebnej činnosti pod § 77 ods.2 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch je pôvodcom odpadu právnická alebo fyzická osoba pre ktorú sa stavebná činnosť vykonáva tj. navrhovateľ.

Na základe uvedeného pôvodca musí zabezpečiť v súlade s § 14 zákona o odpadoch povinnosti, ktoré mu vyplývajú.

Odpady vznikajúce počas výstavby, budú zhromažďované vytriedené podľa druhov na stavenisku, v zberných nádobách, zabezpečené pred znehodnotením, odcudzením alebo nežiaducim únikom. Nebezpečné odpady č. kódu 15 01 10 - obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok, 20 01 21 žiarivky sa budú zhromažďovať tak, aby sa zabránilo k ich nežiaducemu vplyvu na životné prostredie. Konkrétny spôsob nakladania a množstvá produkovaných odpadov počas výstavby bude uvedený vo vykonávacej projektovej dokumentácii.

Pôvodca odpadov je povinný požiadať o vydanie vyjadrenia ku kolaudácii stavby a dokladovať vznik a spôsob nakladania so vzniknutými odpadmi.

Na zhromažďovanie vzniknutých odpadov počas rekonštrukcie budú na stavenisku umiestnené zberné nádoby primerané množstvu zhromažďovaného odpadu (napr. VOK), kde sa budú ukladať tie zložky odpadov, ktoré budú metódou D1 zneškodňované na riadenej skládke pre nie nebezpečný odpad. Zneškodňovanie nebezpečného odpadu bude riešené v rámci nakladania s nebezpečným odpadom, oprávnenou organizáciou vlastniacou na túto činnosť povolenie od príslušných orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve.

Pri zabezpečení predmetu posudzovanej činnosti predpokladáme vznik a nakladanie s nasledovnými druhmi odpadov:

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória
02 01 03	odpadové rastlinné tkanivá	O
02 02 02	odpadové živočíšne tkanivá	O
02 01 06	zvieraci trus, moč a hnoj, kvapalné odpady	O
18 02 02	odpady, ktorých zber a zneškodňovanie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy	N
13 02 06	syntetické motorové, prevodové a mazacie oleje	N
16 02 13	vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 12	N
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované	N

	nebezpečnými látkami	
16 01 03	opotrebované pneumatiky	O
16 01 07	olejové filtre	N
16 06 01	olovené batérie	N
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O

Pri prevádzke dochádza k vzniku odpadu aj komunálneho charakteru. Tento je ďalej zneškodňovaný a zhodnocovaný na základe zmluvného vzťahu s obcou Uhorské. Vzhľadom k počtu zamestnaných pracovníkov je predpoklad vzniku len malého množstva KO.

Na zhromažďovanie komunálnych odpadov pred ich zneškodnením bude vyhradený kontajner. Na vytriedené zložky hodnotiteľných odpadov ako sklo a papier budú používané zberné vrecia.

V areáli bude vyhradený priestor na dočasné umiestnenie uhynutých kusov dobytká, ktorý prevezme bezodkladne na zneškodnenie oprávnená organizácia.

So vzniknutými odpadmi (pozri zoznam) sa bude nakladať v súlade s platnými právnymi predpismi v oblasti nakladania s odpadmi. Nebezpečné a ostatné odpady budú dočasne zhromažďované priamo v mieste vzniku, v zberných nádobách, vo vyhradenom priestore až do ich odvozu na to určenou zmluvne zaviazanou organizáciou.

Havarijné situácie pri nakladaní s nebezpečnými odpadmi budú riešené v súlade s dokumentom „Opatrenia pre prípad havárie“, ktorý bude spracovaný v súlade s vyhláškou č. 371/2015 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch.

Navrhovateľ zabezpečí nakladanie s odpadmi v súlade s „Hierarchiou odpadového hospodárstva cieľmi a záväznými limitmi odpadového hospodárstva“ podľa § 6 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch. Vzniknuté odpady budú vytriedené a navrhovateľ zabezpečí zhodnocovanie odpadov a len pre tie odpady, ktoré nie je možné recyklovať alebo zhodnocovať, zabezpečí ich zmluvne zneškodňované.

Hluk, hygiena pracovného prostredia, bezpečnosť práce

Počas výstavby sa predpokladá pohyb stavebných strojov (bagre, nakladače, nákladné vozidlá). Presná lokalizácia tohto zdroja bude závislá na okamžitom stave a postupu stavebných prác. Toto zaťaženie je možné považovať za plošný zdroj hluku. V priebehu výstavby sa bude ďalej vyskytovať líniový zdroj hluku, ktorý bude spojený s dopravou materiálov a zariadení do záujmovej lokality.

Pre realizáciu stavebných prác budú použité bežne stavebné stroje - ide o bežnú stavebnú činnosť vykonávanú bežnými technológiami, ktoré významne neovplyvnia životné prostredie v blízkom okolí a predpokladá sa, že zvuková kulisa pracujúcich zemných prác, dopravných a stavebných strojov neprekročí prijateľnú hlukovú hranicu. Nepredpokladá sa používanie všetkých mechanizmov súčasne a umiestnenie zdrojov hluku sa bude neustále meniť podľa okamžitej potreby. Negatívny vplyv hluku bude iba dočasný - hluk zo staveniska bude vznikať len počas výstavby, ktorá je časovo obmedzená.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti je navrhovateľ povinný sa riadiť pri prevádzkovaní zdrojov hluku zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. Prevádzka sa navrhuje tak, aby sa v nich vytvorili podmienky pre pracovné činnosti a aby odolávali škodlivému pôsobeniu vplyvu hluku a vibrácií. Stavba a jej prevádzka musí zabezpečovať, aby hluk a vibrácie pôsobiace na ľudí boli na takej úrovni, ktorá neohrozuje zdravie a je vyhovujúca pre pracovné prostredie.

Počas prevádzky zdroje hluku v zimovisku dobytká sú relatívne slabé a sú hlukovo tlmené. Najväčší zdroj hluku a vibrácií predstavujú dopravné mechanizmy zabezpečujúce prepravu krmovín, zvierat a hnoj. Vybávanie maštalného hnoja bude v súlade s hnojným plánom. Celkovo možno konštatovať, že ekvivalentná hladina hluku zo stacionárnych a mobilných zdrojov súvisiacich s prevádzkou bude v dotknutom území podlimitná (menej ako určujú limity vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa

ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. Prevádzkovateľ je ďalej povinný dodržiavať všetky platné právne predpisy na úseku ochrany verejného zdravia.

Realizáciou činnosti sa nepredpokladajú žiadne výstupy na úrovni žiarenia alebo iných fyzikálnych polí.

Teplo, zápach, vibrácie a iné výstupy

Vibrácie budú produkované najmä v období výstavby pri stavebných prácach ťažkých zemných strojov (bagre, nakladače, buldozéry, ťažké nákladné vozidlá). Veľkosť otrasov je úmerná hmotnosti, rýchlosti pohybu hmoty resp. výške nerovnosti jazdnej dráhy. Počas prevádzky sa nepredpokladá šírenie vibrácií.

Navrhovaná činnosť bude zdrojom pachových látok vznikajúcich pri samotnom chove hovädzieho dobytku ako aj pri vývoze hnoja a odpadových vôd. Tvorba pachových látok pri chove hovädzieho dobytku závisí od viacerých faktorov. K najdôležitejším patrí kvalita krmiva - obsah bielkovín a koncentrácie ďalších nutričov, vlhkosť exkrementov a spôsob nakladania s ním a teplota. Vzhľadom na navýšenie chovu hovädzieho dobytku v prevádzke hospodárskeho dvora je možné očakávať adekvátny nárast produkcie zápachajúcich látok v jednotlivých prevádzkových objektoch. Tieto však budú eliminované použitím nízko emisných techník. Aj pri zavedení týchto nízko emisných techník, nie je možné z chovu hovädzieho dobytku (resp. chovu hospodárskych zvierat vo všeobecnosti) dosiahnuť úplné zníženie zápachov. Obmedzenie je možné dosiahnuť znížením odparovacej plochy, pravidelným čistením a dodržiavaním prevádzkových predpisov pri manipulácii s hnojom, prípadne i nastavením zloženia krmných dávok.

Úroveň zápachu bude za bežných podmienok relatívne nízka a svojou úrovňou zodpovedajúca poľnohospodárskemu areálu s chovom hospodárskych zvierat.

Ku vzniku tepla bude počas prevádzky hnojiska dochádzať jednak hnitím uloženého hnoja a močovky, jednak prevádzkou techniky, ktorá bude zabezpečovať manipuláciu tohto materiálu. Pri prevádzke vznikne zápach pri doprave a odvoze hnoja na aplikáciu do pôdy. Ďalej bude vznikať aj pri samotnej manipulácii s hnojom, pri jeho nakladaní do kontajnerov, prevoze v rámci areálu na hnojisko a s jeho manipuláciou. Pri skladovaní vzniká charakteristický zápach pre hnoj.

Z dôvodu, že hospodársky dvor sa nachádza v zastavaného územia obce, bude potrebné minimalizovať šírenia zápachu do obytnej zóny. Emisie pachových látok z dopravy hnoja budú v prípade potreby eliminované technickými opatreniami, zakrytie a uzavretie prepravných priestorov.

Zo vstupov a výstupov pre navrhovanú činnosť uvedených vyššie vyhodnocujeme priame a nepriame vplyvy modernizácie poľnohospodárskych objektov a chovu zvierat. Z priamych vplyvov boli identifikované vplyvy na ovzdušie, pôdu, nepriame vplyvy na povrchové a podzemné vody, vplyvy na ostatné zložky životného prostredia sú zanedbateľné.

Najzávažnejšími problémami živočíšnej výroby z hľadiska možných vplyvov na životné prostredie a na obyvateľstvo sú obyčajne

- znečistenie ovzdušia amoniakom a pachovými látkami vrátane ich vplyvu na obyvateľov obce,
- uskladnenie hnoja, manipulácia s ním, pri ktorej je možná kontaminácia prostredia hlavne podzemných a povrchových vôd,
- aplikácia hnoja na poľnohospodárske pozemky s možnosťou prehnojovania, nevhodnej doby alebo spôsobu aplikácie a z toho vyplývajúca kontaminácia prostredia,
- v menšom rozsahu hlučnosť a prašnosť súvisiaca s prevádzkou areálu a jeho dopravnou obsluhou.

Požiarne ochrana navrhovanej činnosti sa bude zabezpečovať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti protipožiarnej bezpečnosti. Podrobné riešenie protipožiarnej ochrany bude

súčasťou ďalších stupňov projektovej dokumentácie. Preventívne opatrenia požiarnej ochrany sú zakotvené v návrhu objektu a jeho dispozičnom riešení. Preventívne opatrenia požiarnej ochrany musí zabezpečovať majiteľ, prípadne užívateľ v zmysle príslušných vyhlášok a smerníc.

Bezpečnosť práce - z hľadiska bezpečnosti práce pri realizácii a prevádzke navrhovanej činnosti je potrebné dodržiavať príslušné právne predpisy – zákony, vyhlášky, nariadenia vlády a STN. Všetky práce musia byť vykonávané podľa platných predpisov o bezpečnosti práce a ochrane zdravia.

Posudzovanou činnosťou nedôjde k vzniku nových rizikových faktorov, nakoľko sa jedná o existujúce objekty a činnosti.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Vplyvy na pôdu

Prevádzkou hospodárskeho strediska sa nepredpokladá negatívny vplyv na pôdu. Za negatívny vplyv na pôdu a reliéf spojený s realizáciou výstavby objektov je možné považovať vplyvy počas výstavby a to vytváranie prístupových ciest, výkopov pri zakladaní stavieb a ukladania potrubia. Pôjde o priestorové zmeny prechodného charakteru. Vzhľadom na charakter územia nepokladáme tieto zmeny za zvlášť významné. Napriek výkopom realizácia zámeru nebude spojená s významnými vplyvmi na reliéf a horninové prostredie. Navrhovaná činnosť bude realizovaná na plochách evidovaných ako zastavané plochy a nádvorie.

V podmienkach neštandardnej prevádzky t.j. v prípade významnejšej poruchy zariadení, prípadne havárie motorových vozidiel spojenej s únikom PHM, môže dôjsť k bodovému znečisteniu okolitej pôdy ropnými látkami s rizikom ich priesaku do podzemných vôd, prípadne prieniku do povrchových tokov. V prípade vzniku havarijnej situácie spojenej s kontamináciou pôd rizikovými látkami je potrebné podľa charakteru kontaminácie realizovať nápravné opatrenia (aplikácia látok na zamedzenie šírenia kontaminácie, biologická rekultivácia).

Priamo dotknutým obyvateľstvom pre predmetnú činnosť sú obyvatelia obce Uhorské, pričom najbližšie rodinné domy sa nachádzajú približne 50- 100 metrov od hranice areálu poľnohospodárskeho strediska. Navrhovaná činnosť je spojená s priamymi aj nepriamymi vplyvmi na obyvateľstvo, začínajúc výstavbou až po ukončenie prevádzky. Priame vplyvy počas výstavby sa predpokladajú len minimálne a to formou zvýšenej dopravnej zaťaženia pozdĺž miestnej obslužnej komunikácie a prašnosti zo staveniska. Tieto vplyvy budú len krátkodobé. Vzhľadom na vzdialenosť obytnej zóny nie je predpoklad negatívneho vplyvu zo staveniska.

Za negatívny vplyv je možné označiť tvorbu emisií znečisťujúcich látok a to hlavne tekutých a plynných zložiek amoniaku. Vzhľadom na to, že sa jedná o modernizáciu chovu hovädzieho dobytku s maximálnym využitím nízkoemisných techník, predpokladáme zníženie negatívneho vplyvu na kvalitu ovzdušia a tým aj na obyvateľov obce.

Emisie tekutých a plynných zložiek amoniaku sú zdrojom tvorby zápachu, ktorý negatívne ovplyvňuje kvalitu života obyvateľstva. V súvislosti s modernizáciou chovu hovädzieho dobytku s maximálnym využitím nízkoemisných techník predpokladáme oproti súčasnému stavu aj zníženie negatívneho vplyvu tvorby zápachu a tým aj zlepšenie kvality života v obci. Avšak len po dobu 6 mesiacov v roku, nakoľko uvedené maštale budú slúžiť ako zimovisko pre zvieratá.

Z hľadiska produkcie ďalších odpadov, okrem spomínaných živočíšnych odpadov, nie je predmetná činnosť pre dotknuté obyvateľstvo zdrojom významnejšieho vplyvu. Ostatné odpady budú zhromažďované a odovzdávané na zhodnotenie, na zneškodnenie oprávneným organizáciám.

Ďalším dôsledkom realizácie zámeru bude zvýšená intenzita dopravy, ktorá je spojená predovšetkým s tvorbou prachu a hluku. Nakoľko súčasná intenzita dopravy je nízka, odhadovaný nárast nespôsobí závažnejšie problémy. K pozitívnym vplyvom na obyvateľstvo počas prevádzky navrhovanej činnosti patrí prítomnosť stabilných pracovných pozícií. Navrhovaná činnosť tak, vzhľadom na svoj charakter

a rozsah, nebude mať významné negatívne vplyvy na dotknuté obyvateľstvo a jeho zdravotný stav. Z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo je možné navrhovanú prevádzku považovať za akceptovateľnú.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vzhľadom na to, že sa jedná o jednoduché stavebné práce v geologicky stabilnom území, bez nebezpečenstva vzniku svahových pohybov, nepredpokladáme významnejšie ovplyvnenie horninového prostredia. Navrhovanou činnosťou dôjde k výstavbe a rekonštrukciinadzemných objektov. Zásahom do horninového prostredia bude hĺbkové zakladanie stavebných objektov do únosnejších vrstiev a terénne úpravy. V širšom okolí sa nenachádzajú žiadne ložiskové územia, ktoré by boli v strete s realizáciou zámeru. Navrhovaná činnosť nebude mať žiaden vplyv na horninové prostredie. V posudzovanom území neboli identifikované žiadne geodynamické javy alebo ložiská nerastných surovín.

Z hľadiska kontaminácie horninového prostredia sú rizikové činnosti, pri ktorých môže dôjsť k úniku ropných látok (stavebné mechanizmy, mechanizmy na prepravu poľnohospodárskych produktov, nákladné automobily). Zaistením dobrého technického stavu stavebných zariadení a dopravných mechanizmov sa zníži riziko možnej kontaminácie horninového prostredia počas výstavby a prevádzky zimoviska dobytku. Prípadný únik ropných látok, resp. iných nebezpečných látok pri výstavbe možno odstrániť použitím sorpčných prostriedkov. Tieto vplyvy sú trvalé, ale pri dodržaní správnej starostlivosti a pracovných postupov nevýznamné.

Vplyvy na klimatické pomery

Nepredpokladá sa akýkoľvek vplyv navrhovanej činnosti na klimatické pomery.

Vplyvy na ovzdušie

V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti vznikne stredný zdroj znečistenia ovzdušia.

Počas výstavby bude nákladná doprava líniovým (mobilným) zdrojom plynných a prachových emisií. Ako sekundárny zdroj znečisťovania ovzdušia bude vystupovať priestor staveniska, pričom prašnosť prostredia bude závisieť od poveternostných podmienok. Zvýši sa mierne koncentrácia tuhých znečisťujúcich látok (prach), oxidov dusíka a oxidu uhoľnatého. Toto zvýšenie bude len lokálne, zo skúseností z obdobných stavieb sa nepredpokladá dlhodobejšie prekročovanie limitných hodnôt znečisťujúcich látok v ovzduší. Zvýšenie celkovej záťaže okolia z dôvodu stavebnej činnosti bude krátkodobé a nízke.

Hlavným vplyvom na kvalitu ovzdušia z chovu hovädzieho dobytku sú tekuté a plynné zložky amoniaku, ktorý tvorí podstatnú časť pachových znečisťujúcich látok uvoľňovaných do ovzdušia. Plynné zložky amoniaku sa dostávajú do ovzdušia najmä cez výduchy ventilátorov maštalí, pri manipulácii s hnojom a hnojovicou (prečerpávaní, vyskladňovaní a pri jej odvoze).

Prevádzkovateľ zdroja znečisťovania ovzdušia bude pri chove hovädzieho dobytku v maximálnej miere využívať nízkoemisné techniky pri stratégii kŕmenia, pri ustajnení zvierat, pri skladovaní organických hnojív a pri aplikácii organických hnojív do pôdy.

Počas prevádzky bude nákladná doprava líniovým (mobilným) zdrojom plynných a prachových emisií, avšak v minimálnom množstve. Zvýši sa v minimálnej miere koncentrácia tuhých znečisťujúcich látok (prach), oxidov dusíka a oxidu uhoľnatého.

Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu

Počas výstavby sa nepredpokladajú vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu a nepredpokladá sa ani ohrozenie kvality podzemných a povrchových vôd. Ovplyvnenie prúdenia a režimu povrchových a podzemných vôd hodnotenou činnosťou sa počas bežnej prevádzky nepredpokladá.

Vody zo striech objektov budú zvedené voľne na terén, kde budú vsakovať. Prípadnému úniku škodlivých látok z mechanizmov na nespevnené plochy a následnej kontaminácii podzemnej vody cez priepustné horninové prostredie bude zabránené organizačnými opatreniami. Prevádzkou navrhovanej činnosti sa preto nepredpokladajú žiadne priame vplyvy na povrchové ani podzemné vody v dotknutej

lokalite a preventívnymi opatreniami sa zabráni prípadným havarijným stavom, ktoré by kvalitu vôd v dotknutom území ohrozovali. Pre elimináciu rizika úniku je potrebné pravidelne preverovať tesnosť objektov a technického stavu zariadení na manipuláciu so škodlivými látkami.

Vzhľadom na charakter posudzovanej činnosti a pri dodržaní všetkých technicko-prevádzkových noriem a prevádzkových dokumentov sa nepredpokladajú podstatné vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu. Kvalita povrchových a podzemných vôd tak nebude vplyvom posudzovanej činnosti pozmenená. V prípade havarijnej situácie sa bude postupovať v zmysle schválených havarijných plánov, ktorých dodržiavanie eliminuje možný negatívny vplyv.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Posudzovaná činnosť nebude mať žiaden verifikovateľný vplyv na faunu, flóru alebo ich biotopy. V území sa nenachádzajú žiadne biotopy národného a európskeho významu, rovnako cez územie neprechádzajú migračné koridory živočíchov.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny

Realizácia činností zámeru nepredpokladá žiadne negatívne vplyvy na štruktúru krajiny ani scenériu krajiny.

Vplyvy na ÚSES, urbánny komplex a využívanie zeme

Posudzované územie nezasahuje do žiadneho prvkú ÚSES, nepredpokladá sa žiadny priamy alebo nepriamy vplyv na prvky regionálneho alebo miestneho ÚSES. Takisto prvky urbánneho komplexu nebudú realizáciou zámeru negatívne dotknuté.

Vplyvy na kultúrne, historické pamiatky a archeologické, paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Keďže posudzované objekty sa nachádzajú v poľnohospodárskom stredisku a sú charakterizované ako zastavané plochy a nádvorcia, nepredpokladajú sa žiadne priame alebo nepriame vplyvy na kultúrne, historické pamiatky, ani kultúrne hodnoty nehmotnej povahy. V území sa takisto nenachádzajú žiadne archeologické alebo paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

Vplyvy na infraštruktúru

Posudzovaná činnosť si nevyžaduje budovanie nových prístupových komunikácií, pri realizácii zámeru boli rešpektované ochranné pásma podzemných a nadzemných vedení a stavieb definovaných STN a zákonom. Nepredpokladajú sa žiadne vplyvy na infraštruktúru.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Posudzovanie vplyvov pochádzajúcich z rôznych činností, či už antropogénnych alebo prírodných, na zdravie ľudí je procesom veľmi komplikovaným a komplexným. Vplyvy na zdravie človeka pochádzajú z mnohých zdrojov a z medicínskeho pohľadu je veľmi ťažké extrahovať jeden zdroj a sledovať jeho účinky (či už kvalitatívne alebo kvantitatívne).

Riziká možno vo všeobecnosti rozdeliť na: riziko akútneho charakteru (nehody, havárie), riziko chronického charakteru (expozícia polutantom cez znečistené ovzdušie, vodu, pôdu), úniky škodlivých látok, ktoré sa môžu vyskytovať vo veľmi nízkych koncentráciách, ale z hľadiska dlhodobého pôsobenia môžu predstavovať riziko pre človeka.

Vzhľadom na rozsah a charakter výroby nie je opodstatnené predpokladať zdravotné riziká pre dotknuté obyvateľstvo spojené s produkciou emisií, odpadov, hluku a podobne, nakoľko tieto vplyvy sú málo významné. V štádiu spracovania projektovej dokumentácie budú aplikované všetky hygienické a bezpečnostné normy a opatrenia, ktoré sa prenesú do technickej realizácie navrhovanej činnosti, aby eliminovali všetky potenciálne aj málo významné riziká.

Vzhľadom k navrhovanému systému havarijného zabezpečenia prevádzky, nepredstavujú z pohľadu zdravia dotknutého obyvateľstva ani prípadné havarijné stavy a úniky nebezpečných látok do

prostredia žiadne neprímerané riziko a v prípade potreby sú včasným a účelným zásahom prakticky okamžite účinne odstrániteľné.

K narušeniu pohody a kvality života môže dôjsť pri obyvateľoch rodinných domov umiestnených v blízkosti poľnohospodárskeho strediska navrhovanej činnosti. Ich kvalita bývania bude dočasne znížená o vplyvy z výstavby ako sú stavebný ruch, zvýšená doprava, prašnosť. Počas prevádzky sa významnejšie zásahy do kvality a pohody bývania obyvateľov obce nepredpokladajú. Najviac rušivo bude na obyvateľov vplývať nákladná doprava zabezpečujúca chod živočíšnej výroby. Tento vplyv je znížený tým, že sa bude uskutočňovať len v denných hodinách a nebude intenzívny, nakoľko sa bude jednať len o zimovisko pre zvieratá.

Objekty nespôsobia ohrozenie zdravia a zdravých životných podmienok obyvateľov obce Uhorské, ani širšieho okolia. Všetky činnosti sú už evidované a nedôjde k rozšíreniu rizikových faktorov pracovného prostredia spoločnosti.

Výstavbou a rekonštrukciou objektov nevznikne taká intenzita hluku a vibrácií, ktoré by malo významný vplyv na okolitú prírodu a obyvateľstvo. Nepredpokladá sa prekročenie prípustných medzných hodnôt efektívnej rýchlosti vibrácií dotknutého územia. Limitné hodnoty vibrácií a hluku stanovené Vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Posudzované územie sa nachádza v 1. Stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Posudzovaná činnosť nespôsobuje zásahy do chránených území, navrhovaných území európskeho významu ani do chránených vtáčích území.

Chránené vodohospodárske oblasti taktiež nebudú navrhovanou činnosťou dotknuté.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti sa hodnotilo numerickou stupnicou (tzv. rating systém) pre nulový variant a pre navrhovaný variant. Jednotlivým indikátorom sa pridelili bodové hodnoty, pričom bola použitá škála od +5 (pozitívny vplyv) do -5 (negatívny vplyv). Krajnú hodnotu možno považovať za extrémne s mimoriadnym významom. Kritériám boli priradené relatívne hodnoty vyjadrujúce mieru vplyvu v porovnaní s týmito extrémnymi hodnotami.

Body sú pridelované na základe nasledovnej škály verbálnej významnosti:

- 5 veľmi výrazný negatívny až katastrofálny vplyv na životné prostredie
ekonomická strata, neakceptovateľné náklady
nerealizovateľné technické riešenia
- 4 výrazný negatívny vplyv, vysoké technické a ekonomické vklady
ekonomická strata, veľmi vysoké náklady
neprijateľné technické riešenie
- 3 akceptovateľný vplyv s prijatím opatrení na elimináciu negatívnych vplyvov
ekonomická strata s akceptovateľnými vysokými nákladmi
obtiažne technické riešenie
- 2 malý negatívny vplyv bez potreby prijatia osobitných opatrení
malá ekonomická strata s akceptovateľnými nákladmi
podmienečne vyhovujúce technické riešenie

- 1 minimálny negatívny vplyv na životné prostredie
 minimálna ekonomická strata
 vyhovujúce technické riešenie

- 0 žiadne vplyvy

- +1 minimálny pozitívny vplyv na životné prostredie
 minimálny ekonomický prínos
 vyhovujúce technické riešenie

- +2 malý pozitívny vplyv bez potreby prijatia osobitných opatrení
 malý ekonomický prínos s akceptovateľnými nákladmi
 uspokojivé technické riešenie

- +3 priemerný pozitívny vplyv
 priemerný ekonomický prínos
 dobré technické riešenie

- +4 výrazný pozitívny vplyv
 vysoký ekonomický prínos
 výborné technické riešenie

- +5 mimoriadne výrazný pozitívny vplyv
 veľmi vysoký ekonomický prínos
 nadštandardné technické riešenie

Tabuľka č. 10 Posúdenie vplyvov na obyvateľstvo

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie	
		Nulový variant	Navrhovaný variant
Pohoda a kvalita života	Kvalita obytného prostredia	0	-2
	Bariérový vplyv	0	0
	Ovplyvnenie scenérie krajiny	0	-1
	Ponuka pracovných príležitostí v dotknutej obci	0	+2
Zdravotné riziká	Hluk	0	-1
	Emisie	0	-2
	Vibrácie	0	-1

Tabuľka č. 11 Posúdenie vplyvov na prírodné prostredie a chránené územia

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie	
		Nulový variant	Navrhovaný variant
Horninové prostredie	Ovplyvnenie ložísk surovín	0	0
	Narušenie stability horninového prostredia	0	0
	Znečistenie horninového prostredia	0	0
Ovzdušie	Ovplyvnenie kvality ovzdušia	0	-2
	Mikroklimatické zmeny	0	-2
Povrchové vody	Ovplyvnenie kvality povrchových vôd	0	0
	Ovplyvnenie režimu povrchových vôd	0	0
Podzemné	Ovplyvnenie kvality podzemných vôd	0	0

vody	Ovplyvnenie režimu podzemných vôd	0	0
Pôda	Záber pôd	0	0
	Mechanická degradácia a kontaminácia pôd	0	0
	Erózia pôd	0	0
Biota	Výrub a výsadba stromovej a krovinej vegetácie	0	0
	Ovplyvnenie vzácnych biotopov	0	0
	Ovplyvnenie migrácie	0	0
	Vplyvy na ÚSES	0	0
Chránené územia	Veľkoplošné a maloplošné chránené územia	0	0
	Chránené druhy	0	0
	Chránené stromy	0	0
	Územia európskeho významu a chránené vtáčie územia	0	0
	Chránené vodohospodárske oblasti	0	0
	Ochranné pásma prírodných zdrojov minerálnych a termálnych vôd	0	0

Tabuľka č. 12 Posúdenie vplyvov na urbánny komplex a využitie krajiny

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie	
		Nulový variant	Navrhovaný variant
Súlad s ÚPD	Súlad realizácie zámeru s územnoplánovacou dokumentáciou	0	0
Priemysel a služby	Obmedzovanie alebo rozvoj priemyselnej výroby a služieb	0	0
	Zásah do priemyselných areálov	0	0
Rekreácia a cestovný ruch	Obmedzovanie alebo rozvoj rekreácie a cestovného ruchu	0	0
	Zásah do areálov rekreácie a športu	0	0
Poľnohospodárstvo	Záber poľnohospodárskej pôdy	0	0
	Vplyv na poľnohospodársku produkciu	0	+4
	Zásah do poľnohospodárskych areálov	0	+4
	Delenie honov	0	0
	Kontaminácia poľnohospodárskych pôd	0	-1
Lesné hospodárstvo	Záber plôch lesnej pôdy	0	0
	Vplyv na hospodársku úpravu lesa	0	0
Vodné hospodárstvo	Vplyv na vodné stavby	0	0
	Vplyv na ochranné pásma vodných zdrojov	0	0
Odpadové hospodárstvo	Vplyv na zariadenia odpadového hospodárstva	0	0
	Tvorba odpadov	0	+2
Dopravná a iná infraštruktúra	Zaťaženosť miestnych komunikácií	0	-1
	Obmedzovanie dopravy v dôsledku výstavby hodnotenej činnosti	0	-1
	Vplyvy na inžinierske siete v území	0	0
Kultúrne pamiatky	Vplyvy na kultúrne pamiatky, architektúru sídla	0	0
	Vplyvy na archeologické náleziská	0	0

Sumarizácia vplyvov

Činnosť navrhovateľa pozitívne ovplyvňuje ekonomickú situáciu v obci, keďže patrí medzi najvýznamnejších zamestnávateľov v obci. Objekty, zariadenia a stavby budú po technickej stránke

vyhovujúce, spĺňajú platnú legislatívu. Realizácia činnosti podľa navrhovaného variantu nebude mať negatívny vplyv na obyvateľstvo, prírodné prostredie, chránené územia, urbánny komplex ani na využitie krajiny.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Realizáciou činností zámeru sa nepredpokladajú žiadne vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Na základe vykonanej analýzy nie sú známe žiadne vyvolané súvislosti, ktoré by mohli spôsobiť vplyvy na životné prostredie v dotknutom území.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť nepredpokladá vykonávanie zvýšené rizikové činnosti.

Riziká môžeme môžu nastať pri

- zlyhaní ľudského faktora spôsobenie havarijnej situácie,
- nedodržaní technických opatrení,
- vonkajšie vplyvy (prírodné sily, počasie).

Riziká počas výstavby:

- riziká a nehody súvisiace so stavebnou činnosťou možné pracovné úrazy.

Riziká počas prevádzky:

- nedodržaním predpisov a opatrení v oblasti požiarnej ochrany, ľudský faktor a technický stav zariadení
- havarijné situácie - únik škodlivín
- pracovné úrazy.

Nehody technického pôvodu je možné minimalizovať bežnými opatreniami a dodržiavaním všeobecne záväzných predpisov, noriem, manipulačných a havarijných plánov, dodržaním pravidelnej údržby strojov, zariadení, revízií a monitoringu objektov.

Riziko vzniku nehôd spôsobených ľudským faktorom je možné ovplyvniť kontrolnou činnosťou a riadiacimi opatreniami a dodržiavaním zásad bezpečnosti pri práci.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Zámer navrhovanej činnosti bol vypracovaný v jednom variantnom riešení, na základe upustenia od variantného riešenia podľa § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z.z. vydané na základe žiadosti navrhovateľa Okresným úradom Poltár, odborom starostlivosti o životné prostredie č. OÚ – PT – OSZP - 2016/00630-2 zo dňa 14.07.2016.

Navrhované opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých zložiek životného prostredia :

Hluk, prašnosť a bezpečnosť

Technológiu pri stavebných prácach voliť čo najmenej hlučnú, hlukovo náročné práce realizovať mimo doby nočného klúdu. Dopravu prašných a sypkých materiálov realizovať tak, aby materiál bol prekrytý.

Pri realizácii zemných prác je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie prašnosti, napríklad vhodným výberom stavebných technológií a materiálov. Prašné materiály skladovať v zastrešených a uzatvárateľných skladoch (objektoch).

Práce vykonávať primeraným spôsobom a primeranými prostriedkami dodržiavať platné právne predpisy na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Počas vykonávania činnosti na hospodárskom dvore minimalizovať tvorbu hluku používaním najmodernejšej technológie v danom odvetví, dodržiavať platné právne predpisy na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Dopravu pri stavebných prácach zabezpečiť nepretržite čistotou vozovkou a mechanizmy pri výjazde zo staveniska opravy vozidiel a strojov, dopĺňanie PHM a olejových náplní vykonávať mimo staveniska.

Zabezpečiť príslušné dopravné označenie stavby dodržiavať pravidlá cestnej premávky.

Dopravu pri prevádzke navrhovanej činnosti pri preprave vstupných surovín a odvoz poľnohospodárskych produktov a odpadov realizovať len v denných hodinách využívať maximálnu kapacitu nákladných automobilov a tým v maximálnej možnej miere minimalizovať počet prejazdov nákladných automobilov.

Povrchové a podzemné vody

Pri stavebných prácach, manipulácii a na dočasné odstavenie dopravných strojov a zariadení využívať len spevnené plochy odvodnené do odlučovača ropných látok stavebné práce realizovať s dôrazom na zabránenie kontaminácie podzemných vôd zabezpečiť správne zaobchádzanie s nebezpečnými látkami, aby nedošlo k havarijným stavom.

Ovzdušie

Pri prevádzke navrhovanej činnosti zdroje znečisťovania ovzdušia prevádzkovať v súlade s legislatívou v oblasti ochrany ovzdušia v maximálnej možnej miere využívať nízkoemisné techniky na zamedzenie vzniku a uvoľňovaniu amoniaku do okolitého prostredia.

Odpady

Pri stavebných prácach a pri prevádzke navrhovanej činnosti zaraďovať odpady podľa Katalógu odpadov Vyhl. MŽP SR č.365/2015 Z.z..

Odpady zhromažďovať triedené vo vyhradených miestach, nakladať s nimi tak, aby nebolo ohrozené životné prostredie viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov, s ktorými nakladá a o ich zhodnotení a zneškodnení v zmysle platnej legislatívy oprávneným subjektom.

Technické opatrenia

Dodržiavať bezpečnostné a protipožiarne opatrenia.

Na jednotlivé objekty a nádoby na dočasné zhromažďovanie nebezpečných odpadov umiestniť karty bezpečnostných údajov podľa druhu zhromažďovaných nebezpečných látok.

Viesť a uchovávať predpísanú evidenciu a dokumentáciu o odpadoch a prevádzkovú dokumentáciu.

Iné opatrenia

Akceptovať odporúčania, návrhy a záväzky vyplývajúce z priebehu procesu posudzovania vplyvov v rozsahu, v akom budú premietnuté do rozhodnutia príslušného orgánu.

Rešpektovať zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhlášku MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a nariadenie vlády SR č. 115/2006 Z. z. o

minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.

Okrem vyššie uvedených technicko-administratívnych opatrení je potrebné dodržiavať aj predpisy súvisiace s posudzovanou činnosťou ako napr.:

Požiarny štatút

Bezpečnostno-technické smernice

Havarijný plán

Plán havarijných opatrení pre prípad havarijného úniku nebezpečných odpadov

Súhlasy, podmienky rozhodnutí, vyjadrení a stanovísk orgánov štátnej správy a obcí

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

Z hľadiska vývoja predmetnej lokality sa neuvažuje so zmenou využitia tohto územia na iné účely ako poľnohospodárske.

V prípade ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, existujúce objekty by sa nevyužívali a naďalej chátrali. Nie je pravdepodobné, že by sa predmetná lokalita stala súčasťou rozvojových plánov podobného charakteru.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Obec Uhorské nemá vypracovanú územnoplánovacou dokumentáciou.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Cieľom zámeru je posúdenie vplyvov činnosti na životné prostredie a návrh opatrení na elimináciu predpokladaných vplyvov posudzovanej činnosti na životné prostredie a obyvateľstvo dotknutého územia. Pri hodnotení vplyvov činnosti sa vychádzalo z:

- charakteru navrhovanej činnosti (zohľadnenie vstupov a výstupov - priamych a nepriamych vplyvov), - definovania dopadov, vplyvov na životné prostredie a človeka,
- návrhu opatrení,
- analýzy prírodných podmienok (geológia, hydrogeológia územia, pôdy, vody, ovzdušie a pod),
- analýzy poznatkov o území (obyvateľstvo, infraštruktúra, hospodárske aktivity a pod.),
- charakteristiky zdrojov znečisťovania (znečistenie ovzdušia, vody, pôdy, horninového prostredia a pod.),
- identifikácie stretov záujmov v území (prvky územnej ochrany, ekostabilizujúce prvky a iné),

Posúdenie poukázalo na skutočnosť, že posudzovaná činnosť nebude mať významné vplyvy na životné prostredie v období výstavby. Počas prevádzky objektov hospodárskeho strediska, pri dodržaní navrhovaných opatrení na zmiernenie vplyvov, nie je predpoklad zhoršenia kvality životného prostredia alebo kvality života obyvateľstva.

Pri dodržaní opatrení navrhovaných na ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia je zabezpečené minimalizovanie resp. eliminácia vplyvov rozšírenej poľnohospodárskej činnosti na životné prostredie.

V nadväznosti na vyššie uvedené navrhovateľ odporúča ukončiť proces posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni zámeru v súlade s podmienkami zákona.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Súbor kritérií vybraných na hodnotenie vplyvu na životné prostredie poukazuje na to, že jednotlivé objekty hospodárskeho dvora neovplyvnia zložky životného prostredia hodnoteného územia (obyvateľstvo, prírodné prostredie, chránené územia, krajina, urbánny komplex, využívanie zeme), tak aby došlo k jeho podstatnému zhoršeniu.

Jednotlivým kritériám bolo priradené bodové hodnotenie na škále od +5 (pozitívny vplyv) až po -5 (negatívny vplyv) a hodnotenie ich vplyvu na zložky životného prostredia bolo vykonané tak v navrhovanom variante, ako aj v nulovom variante.

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Na základe žiadosti navrhovateľa o upustenie od variantného riešenia zámeru činnosti v areáli navrhovateľa podľa § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z., ktorej Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o životné prostredie svojím listom so značkou OU-PT-OSZP-2016/00630-2 dňa 14.07.2016, vyhovel bol zámer vypracovaný iba v jednom variante. Z tohto dôvodu sa porovnanie variantov navrhovanej činnosti a výber optimálneho variantu nevykonáva, resp. vykonáva sa iba v porovnaní s nulovým variantom.

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Pri posúdení očakávaných vplyvov sme vychádzali z analýzy súčasných poznatkov o území a z identifikovania stretov záujmov v území, ako aj z najvýznamnejších identifikovaných vplyvov činnosti na životné prostredie. Z výsledkov posudzovania vyplýva, že predpokladaný vplyv činnosti na životné prostredie nepredstavuje priame ani nepriame riziko ohrozenia životného prostredia, zdravia obyvateľstva a majetku.

Navrhovateľ chce túto činnosť vykonávať s cieľom zabezpečiť zefektívnenia chovu hovädzieho dobytku zvýšením produktivity práce a modernizáciu ustajňovacích priestorov.

Predkladaný zámer je navrhovaný s cieľom rozvoja hospodársky aktivít v regióne, ktoré prispejú k udržaniu zamestnanosti a zvýšeniu životnej úrovne obyvateľstva.

V porovnaní s nulovým variantom realizácia zámeru predstavuje zmenu oproti existujúcemu stavu. Táto zmena predstavuje realizáciu zimoviska pre hovädzí dobytok a tým, dôjde navýšenie počtu VDJ, ale zároveň dôjde k modernizácii použitej technológie a objektov, čo bude mať pozitívny vplyv na kvalitu ovzdušia.

Oproti nulovému stavu dôjde k miernemu nárastu produkovaných odpadov a odpadových vôd a dôjde k navýšeniu dopravy na prístupových komunikáciách. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o pomerne nenáročnú činnosť, jednotlivé zložky životného prostredia navrhovaná činnosť nadmerne nezaťažuje. Rovnako nepredpokladáme že by došlo k negatívnemu ovplyvneniu zdravotného stavu obyvateľstva, zámer je umiestnený v lokalite dostatočne vzdialenej od najbližšej súvislej obytnej zóny. Chránené územia v širšom okolí rovnako nebudú realizáciou navrhovanej činnosti dotknuté.

Príprava navrhovanej činnosti je v súčasnosti v štádiu spracovania dokumentácie na vydanie rozhodnutia v zmysle zákona č. 50/1976 (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Pokiaľ sa v procese zisťovacieho konania nevyskytnú nové skutočnosti a stanoviská dotknutých orgánov nebudú požadovať posúdenie očakávaných vplyvov v správe o hodnotení, navrhujeme proces posudzovania ukončiť zisťovacím konaním.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Kópia upustenia od požiadavky variantného riešenia vydané Okresným úradom Poltár, OSZP, č. OU-PT-OSZP-2016/00630-2 zo dňa 14.07.2016

Schéma rozmiestnenia objektov poľnohospodárskeho strediská Uhorské

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁVERU

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov

- Atlas krajiny SR, 2002, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Uhorské na obdobie 2015 - 2023
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2015 – 2020
- Správa o stave životného prostredia v roku 2012
- www.enviroportal.sk
- www.sazp.sk
- www.air.sk
- www.shmu.sk
- www.minzp.sk
- www.sopsr.sk
- www.statistics.sk
- www.uhorske.sk
- Výpis z obchodného registra
Odporúčania k chovu a ustajneniu hovädzieho dobytku, oviec, koní a ošípaných
prof. Ing. Janbrouček, Drsc. a kol., 2014

2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

- Upustenie od požiadavky variantného riešenia zámeru navrhovanej činnosti - list Okresného úradu Poltár, odbor starostlivosti o životné prostredie, č. OÚ-PT-OSZP-2016/00630-2 zo dňa 14.07.2016.

3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

V súčasnej dobe nie sú známe žiadne ďalšie informácie, ktoré by mohli mať vplyv na komplexné posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Veľký Krtíš, august 2016

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovateľ zámeru

Ing. Dominika Kamenská
Asistentka pre investície a projekty
Tel.: +421904 621 141
e-mail: kamenska@klasholding.sk

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa

Ing. Dominika Kamenská
Asistentka pre investície a projekty

.....

Ing. Peter Ondro
konateľ spoločnosti
KLAS, s.r.o. ,Osloboditeľov 66, Veľký Krtíš

.....